

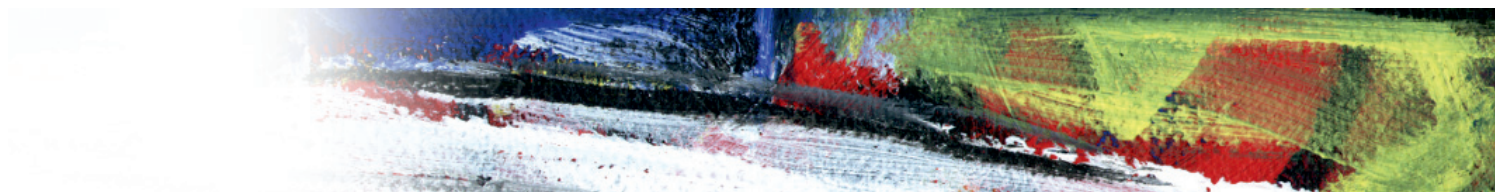
60

godina / anniversary

institut za turizam

institute for tourism

2020

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagreb, siječanj 2021.

SADRŽAJ

1. O INSTITUTU ZA TURIZAM	3
2. PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM	6
2.1. NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI	6
2.2. INTERNI ZNANSTVENI PROJEKTI	7
2.3. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA	12
2.4. SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA	16
3. ZNANSTVENI RADOVI	17
4. IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA	34
5. PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO	37
6. AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA	45
PRILOG 1	
DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2020.	50

1 O INSTITUTU ZA TURIZAM

Povijesni razvoj Instituta

Institut za turizam osnovan je 1959. godine te predstavlja jedini javni znanstveni institut u Republici Hrvatskoj koji je specijaliziran za istraživanja različitih aspekata turizma, koji uspješno spaja znanstvenu izvrsnost s poslovnim znanjima i vještinama.

Tijekom šest desetljeća svoga djelovanja, Institut se transformirao iz male savjetodavne organizacije, koja se pretežito bavila istraživanjem mikroekonomskih i makroekonomskih aspekata turističkog razvoja, u znanstveno-istraživačku organizaciju čiji multidisciplinarni istraživački tim može odgovoriti na najsloženiju znanstveno-istraživačku i stručnu problematiku povezanu s turizmom i turističkim razvojem, te instituciju koja svojim djelovanjem aktivno podupire održivi razvoj turizma u Republici Hrvatskoj.

Godine 1986. Institut ulazi u sustav znanosti i visokog obrazovanja i od tada nosi današnji naziv tj. Institut za turizam. Nakon ulaska u sustav znanosti i visokog obrazovanja, fokus interesa Instituta za turizam se premješta sa stručnih projekata s područja ekonomije, kojima se do tada Institut pretežito bavio, na znanstvene projekte i znanstveno-istraživački rad iz različitih područja znanosti koja su povezana s turizmom.

Vizija Instituta

Institut za turizam je samostalna znanstveno-istraživačka organizacija koja predstavlja vodeću znanstvenu ustanovu specijaliziranu za proučavanje turizma u regiji te koja uspješno spaja znanstvenu izvrsnost i poslovna znanja i vještine. Svoj ugled i prepoznatljivost u znanstvenoj i stručnoj javnosti Institut temelji na znanstvenoj izvrsnosti, neovisnosti i stručnosti mišljenja, inovativnosti i kvaliteti znanstvenog i stručnog rada te na poštivanju najviših etičkih načela i standarda u istraživanju. Glavne vrijednosti na kojima se temelji rad Instituta su znanstvena izvrsnost, međunarodna prepoznatljivost i relevantnost, neovisnost i stručnost mišljenja, inovativnost i kvaliteta znanstvenog i stručnog rada te poštivanje visokih etičkih načela u istraživanju.

Misija Instituta

Misija instituta za turizam je istraživanje složenog fenomena turizma u svim pojavnim oblicima, diseminacija i praktična primjena znanja u javnom sektoru i cjelokupnom gospodarstvu i popularizacija znanosti, a sve kroz znanstveno utemeljen, sustavan i multidisciplinarni istraživački pristup, s ciljem osiguranja dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turističkog razvoja RH na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Znanstveni i stručni rad

Znanstvenu djelatnost Institut za turizam obavlja najviše putem provođenja znanstvenih projekata, kojima se proučavaju istraživački problemi važni za razvoj dugoročno

održivog, odgovornog i tržišno konkurentnog turizma. Osim toga, znanstvenu djelatnost Institut provodi i kroz objavljivanje znanstvenih radova u relevantnim domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima, kroz sudjelovanje djelatnika Instituta na međunarodnim znanstvenim skupovima, kroz izdavačku djelatnost i izdavanje međunarodnog znanstveno-stručnog časopisa TOURISM te kroz cijeli niz drugih aktivnosti usmjerenih na diseminaciju i popularizaciju znanosti.

Uzimajući u obzir kadrovsku ekipiranost djelatnika, njihove znanstvene interese i afinitete, dostupnost izvora financiranja, potrebe turističkog gospodarstva i sl., Institut za turizam se kroz svoju znanstvenu djelatnost ponajviše bavi temama s područja ekonomije i marketinga, ali se djelatnici Instituta također aktivno bave proučavanjem međudnosa turizma i drugih područja, kao što su promet, geografija, ekologija i zaštita okoliša, kultura, sport, urbanizam i prostorno planiranje, održivi razvoj, povijesni razvoj turizma i sl. Cjelokupna znanstvena djelatnost Instituta usklađena je s planskim dokumentima višeg reda s područja znanosti i visokog obrazovanja, te je u funkciji postizanja nacionalnih razvojnih ciljeva s područja turizma koji su definirani Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. Uz navedeno, Institut se bavi i izdavačkom djelatnošću i aktivno radi na razvoju baza podataka za potrebe turizma.

Suradnja s gospodarstvom

Osim znanstvene djelatnosti Institut za turizam ima tradicionalno dobru suradnju s različitim segmentima turističkog gospodarstva, a osobito s poslovnim subjektima s područja javnog sektora (ministarstva, sustav turističkih zajednica, regionalne i lokalne razvojne agencije, tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave i sl.).

Njegujući multidisciplinarni istraživački pristup, Institut za turizam spreman je odgovoriti na najsloženije potrebe i zahtjeve različitih nositelja turističke aktivnosti, kako iz javnog tako i iz privatnog sektora. Cjelokupno turističko gospodarstvo već dugo godina u Institutu ima kvalificiranog, kompetentnog i pouzdanog partnera i savjetnika u traženju odgovora na pitanja koja se tiču planiranja turističkog razvoja, održivog razvoja turizma, učinkovitog i odgovornog upravljanja resursima te brojna druga pitanja koja su od značaja za hrvatski turizam. Glavna područja suradnje s gospodarstvom obuhvaćaju:

- istraživanja makroekonomskih učinaka turizma,
- tržišna istraživanja i analize – istraživanja turističkog tržišta,
- strateško planiranje u turizmu,
- razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i usluga,
- prometno planiranje,
- prostorne analize i valorizacija prostora za potrebe turizma,
- mjerenje i praćenje indikatora održivog razvoja turizma i
- edukacija i cjeloživotno obrazovanje turističkih kadrova.

Ravnatelj Instituta za turizam doc. dr. sc. Damir Krešić član je Znanstvenog vijeća HAZU-a za turizam i prostor, te aktivno sudjeluje u radu tog tijela, a tri godine je bio i član Vijeća za gospodarska pitanja predsjednice Republike Hrvatske.

Međunarodna suradnja

Institut za turizam aktivno surađuje i s brojnim domaćim i međunarodnim, stručnim i znanstvenim organizacijama i asocijacijama s područja turizma. Tu je posebno potrebno istaknuti suradnju Instituta sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO - Institut je pridruženi član), ESOMAR (Europska organizacija za tržišna istraživanja) te ATLAS (Udruženje za istraživanje turizma i slobodnog vremena).

Institut za turizam ima i jednu od najbolje opremljenih biblioteka s područja turizma koja u svome fondusu ima preko 36 tisuća bibliografskih jedinica.

OSNOVNI PODACI O DJELOVANJU INSTITUTA U 2020.

Glavni strateški ciljevi Instituta za turizam

- liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu i srodnim područjima,
- stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti (suradnja s UNWTO i uglednim međunarodnim znanstvenicima),
- znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora i hrvatskog gospodarstva (izrada i praćenje pokazatelja održivog razvoja turizma i
- suradnja s javnim sektorom i turističkim poduzećima).

Upravljanje Institutom

Ravnatelj Instituta za turizam je doc. dr. sc. Damir Krešić.

Znanstveno vijeće Instituta broji 18 znanstvenika, a predsjednik Znanstvenog vijeća je izv. prof. dr. sc. Goran Kos.

Upravno vijeće Instituta za turizam - mandat do 27.05.2020.

Predsjednik – prof. dr. sc. Alen Host (Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet); članovi – doc. dr. sc. Ivan Herak (Ekonomski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku), Ivana Rajić (Borboleta d.o.o.), Višnja Mezak i dr. sc. Neven Ivandić (Institut za turizam).

Upravno vijeće Instituta za turizam – mandat od 2.11.2020.

Predsjednik – prof. dr. sc. Boris Crnković (Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet); članovi – prof. dr. sc. Alen Host (Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet), mr. sc. Želimir Kramarić (Ministarstvo znanosti i obrazovanja), Višnja Mezak i dr. sc. Neven Ivandić (Institut za turizam).

Zaposlenici

U Institutu je u 2020. bilo zaposleno ukupno 37 djelatnika, od čega 18 znanstvenika, 2 asistenta, 5 stručnih suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, 9 zaposlenika na administrativnim radnim mjestima i 3 stručna suradnika, čija se radna mjesta financiraju iz EU fondova.

U protekloj godini obranjena je jedna doktorska disertacija kolege dr. sc. Ive Beroša, na temu "Metoda najdublje spusta za brzo numeričko rješavanje polinomnih sustava" na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu.

Od 18 znanstvenika, njih 13 je na radnom mjestu znanstvenog suradnika, 3 na radnom mjestu višeg znanstvenog suradnika, 1 na radnom mjestu znanstvenog savjetnika i 1 na radnom mjestu znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju.

Prosječna starost djelatnika Instituta iznosi 50 godina.

Nacionalni i međunarodni kompetitivni znanstveni projekti

- Znanstveno-istraživački projekt "Makroekonomski učinci turizma", financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost. Trajanje projekta: 01.12.2018. - 30.11.2022. Voditelj projekta je dr. sc. Ivan Kožić.

Projekti financirani iz EU fondova ERASMUS+

Specijalisti kulturne baštine i atraktivnog životnog okoliša (kratica: SPE.C.H.A.L.E.) (*SPeCialists in Cultural Heritage and Attractive Living Environment*). Trajanje projekta: 01.09.2018. - 31.08.2021. Voditelj projekta je dr. sc. Sanda Čorak.

INTERREG ITALIJA - HRVATSKA

Pametne strategije za održivi turizam u živopisnim destinacijama s kulturnim turizmom (kratica: S.LI.DES) (*Smart strategies for sustainable tourism in Lively cultural DESTinations*). Trajanje projekta: 1/2019. – 6/2021. Voditelj projekta je dr. sc. Sanda Čorak.

INTERREG EUROPA

Autentični turizam temeljen na lokalnoj kulturi (kratica: LOCAL FLAVOURS), (*Authentic tourism based on local cultural flavours*). Trajanje projekta: 1.9.2019. - 31.8.2021. Voditelj projekta: dr. sc. Renata Tomljenović.

INTERREG MEDITERAN

Ekoturizam u mediteranskim destinacijama: Od monitoringa do planiranja do promocije i potpore politikama (kratica: DESTIMED PLUS) (*Ecotourism in Mediterranean Destinations: From Monitoring and Planning to Promotion and Policy Support*). Trajanje projekta: 11/2019. – 6/2022. Voditelj projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin.

Interni znanstveni projekti (10/2019. – 10/2021.)

- **Suvremeni pristup prostornom i prometnom planiranju na načelima održivog razvoja** (kratica: SPLAN), voditelj: izv. prof. dr. sc. Goran Kos, voditelj: dr. sc. Neven Ivandić.
- **Turizam i hrvatsko gospodarstvo** (kratica: THG), voditelj: dr. sc. Neven Ivandić.
- **Kulturna baština u turizmu – modeli održivog razvoja** (kratica: CULHER-TOUR), voditelj: doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević.
- **Razvoj integralnog modela pokazatelja i prihvatnog (nosivog) kapaciteta** (kratica: RIPP), voditelj: dr. sc. Izidora Marković Vukadin.
- **Uloga posebnih oblika turizma u razvoju destinacije: primjer kulture, umjetnosti i sporta** (kratica: KUST 2021), voditelj: dr. sc. Sanda Čorak.
- **CROSTO - Croatian Sustainable Tourism Observatory Institut za turizam — opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO)**, voditelj: dr. sc. Izidora Marković Vukadin.

Znanstvena produktivnost – radovi

U 2020. objavljeno je **ukupno 56 znanstvenih radova (33 - A1; 7 - A2; 16 - ostalo)**, što predstavlja porast u odnosu na 2019. godinu. Citiranost u indeksnoj bazi WoS u 2020. godini iznosi 442, a citiranost u indeksnoj bazi Scopus je 684, što je također porast citiranosti u odnosu na 2019. godinu.

Izdavaštvo i aktivnosti popularizacije znanosti

Institut je suizdavač časopisa **TOURISM: An International Interdisciplinary Journal**. U 2020. godini izdan je 68. volumen sa 4 izdanja na hrvatskom i 4 na engleskom jeziku. Časopis se referira u 14 međunarodnih baza, uključujući i baze Web of Science, Core Collection - ESCI, Clarivate, USA i SCOPUS, Abstract and Indexing Database, Elsevier, Amsterdam i The Netherlands. Glavni urednik je Josip Mikulić, a pomoćni urednici su Damir Krešić, Maja Šerić i Renata Tomljenović.

Institut **kontinuirano popularizira rezultate svojih istraživanja** putem radionica, seminara, okruglih stolova, rasprava, predavanja i nastupa u medijima, online konferencijama, a osobito možemo istaknuti radove o utjecaju pandemije

COVID-19 bolesti na turizam (<http://www.iztg.hr/hr/institut/utjecaj-covid-19-bolesti-na-turizam>), koje su namijenjene znanstvenoj i stručnoj javnosti. U 2020. zabilježeno je 89 takvih aktivnosti.

Projekti za gospodarstvo

U 2020. godini završeno je **19 projekata koji su ugovoreni s gospodarskim subjektima**, najčešće s tijelima državne uprave i jedinicama regionalne i lokalne uprave te sustavom turističkih zajednica. Prihodi koje je Institut za turizam u 2020. ostvario kroz suradnju s gospodarstvom sudjelovali su s 25% u ukupnim prihodima Instituta i koristili su se za financiranje hladnog pogona Instituta, poboljšanje općih uvjeta rada djelatnika Instituta, te za školovanje i stručno usavršavanje djelatnika Instituta za turizam, nabavu istraživačke opreme, znanstvene i stručne literature i sl.

Biblioteka

Zaprimljeno je 10 jedinica omeđenih publikacija, 35 naslova periodike i 19 novih naslova studija IT-a, tako da na kraju 2020. godine jedinstvena bibliografska baza podataka broji **više od 36.000 bibliografskih jedinica** od čega nešto manje od 6.700 omeđenih publikacija, više od 11.500 periodičkih publikacija i 1.479 naslova studija.

Rasprave o turizmu

Kao dio aktivnosti usmjerenih na diseminaciju i popularizaciju rezultata znanstvenog i stručnog rada, Institut za turizam već dugi niz godina održava panel diskusije o najrelevantnijim i najaktualnijim temama s područja turizma pod nazivom **“Rasprave o turizmu”**. Tijekom 2020. godine Institut je organizirao XV. Rasprave koje su opisane u tekstu koji slijedi.

- XV. Rasprave o turizmu na temu **Sportski turizam u Hrvatskoj – možemo li više i kako?**, dr. sc. Sanda Čorak, održane 12.3.2020. Panelisti: Tonči Glavina, državni tajnik, Ministarstvo turizma, Zlatko Mateša, predsjednik HOO, Tomislav Popović, predsjednik uprave Maistre d.d., Goran Šprem, agencija UNILINE.

U uvjetima normalnog poslovanja Institut uobičajeno organizira jedne Rasprave o turizmu svaka tri mjeseca, odnosno četiri rasprave o turizmu godišnje. Tijekom 2020. godine organizirane su samo jedne rasprave radi epidemije bolesti COVID-19.

2 PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM

2.1. NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Tijekom 2020. godine suradnici Instituta za turizam sudjelovali su u izvođenju jednog domaćeg kompetitivnog znanstvenog projekta (HRZZ) i 6 internih znanstvenih projekata. Rezultati istraživanja provedenih u sklopu nacionalnih i internih znanstvenih projekata Instituta za turizam bili su osnova za izradu većeg broja znanstvenih radova naših istraživača. U nastavku se daje opis projekata (voditelj, suradnici, ciljevi, sadržaj i rezultati) koji su završeni ili se na njima radilo tijekom 2020. godine. Navedenim projektima ostvaruje se misija Instituta kao i prvi strateški cilj – liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu koji podrazumijeva kontinuirano stvaranje i održavanje izvrsnosti u svim koracima provođenja primarnih istraživanja u turizmu. U 2021. godini planira se još intenzivnija aktivnost istraživača Instituta, kad je riječ o provođenju primarnih istraživanja.

Istraživači Instituta radili su na nacionalnom kompetitivnom znanstvenom projektu pod nazivom **MAKROEKONOMSKI UČINCI TURIZMA**, financiranog od strane Hrvatske zaklade za znanost.

HRZZ projekt MACROTOUR **“Makroekonomski učinci turizma”** (MACROTOUR

Macroeconomic impact of tourism)

Trajanje projekta: 01.12.2018. – 30.11.2022.

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Kožić

Suradnik:

dr. sc. Neven Ivandić

Vanjski suradnici:

doc. dr. sc. Petar Sorić

mr. sc. Velimir Šonje

dr. sc. Ivan Sever

Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ; projekt br. 2961) u trajanju od 1.12.2018. do 30.11.2022. Nositelj projekta je Institut za turizam, a provode ga članovi projektnog tima koji se sastoji od dva znanstvenika Instituta za turizam i tri vanjska suradnika. Voditelj projekta je dr. sc. Ivan Kožić iz Instituta za turizam.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Sustavno istražiti makroekonomske učinke turizma, što podrazumijeva analizu triju makroekonomskih kanala putem kojih turizam utječe na gospodarstvo neke zemlje: (1) veza turizma i BDP-a, zatim (2) veza turizma i zaposlenosti te (3) veza turizma i inflacije. Iako je istraživanje veze turizma i BDP-a u postojećoj literaturi razmjerno izdašno dokumentirano, većina objavljenih radova isključivo je usmjerena na izračun turizmom generiranog BDP-a te ispitivanje veze između turizma i gospodarskog rasta. Prvi glavni cilj projekta je proširiti postojeće spoznaje istraživanjem utjecaja turizma na fluktuacije BDP-a te uz to istražiti u kojoj mjeri je veza turizma i gospodarskog rasta ovisna o društveno-političkom kontekstu. S druge strane mjerenje turizmom generirane zaposlenosti nije ni izdaleka tako opsežno istraženo kao mjerenje turizmom generiranog BDP-a. Stoga je drugi glavni cilj projekta ispitati kritične aspekte turizmom generirane zaposlenosti u slučaju malog, otvorenog gospodarstva poput hrvatskog, koje je u velikoj mjeri ovisno o turizmu te uz to istražiti i utjecaj turističke aktivnosti na cikličku (ne)zaposlenost. Treći glavni cilj projekta je istražiti turizmom inducirane inflatorne pritiske. Relevantnost projekta je dvostruka. Rezultati istraživanja bi s jedne strane trebali poslužiti kao sveobuhvatni okvir za daljnji razvoj područja makroekonomske turizma. Dok bi s druge strane mogli poslužiti kao empirijski doprinos budućim pokušajima modeliranja računalnog makroekonomskog modela hrvatskog gospodarstva.

Rezultati:

U prvoj godini provođenja projekta MACROTOUR ustrojen je informacijsko-dokumentacijski okvir potreban za provođenje svih projektom planiranih istraživanja. Prikupljeni su relevantni podaci o kretanju, kako makroekonomskih pokazatelja, tako i pokazatelja dinamike turističke aktivnosti za veliki broj zemalja koje će istraživanjima biti obuhvaćene. Također je provedeno prvo u nizu planiranih istraživanja. Istražena je veza turizma i gospodarskog rasta s konkretnim ciljem analize utjecaja pozadinskih čimbenika poput stupnja društvenog razvoja i razine političkih sloboda za koje se opravdano pretpostavljalo da imaju snažan utjecaj na verifikaciju veze turizma i gospodarskog rasta.

U drugoj godini provođenja projekta MACROTOUR provedeni su drugo i treće u nizu planiranih istraživanja. Istražen je utjecaj turističke aktivnosti na fluktuacije BDP-a te su istraženi kritični aspekti turizmom generirane zaposlenosti.

2.2. INTERNI ZNANSTVENI PROJEKTI

- Suvremeni pristup prostornom i prometnom planiranju na načelima održivog razvoja – SPLAN
- Turizam i hrvatsko gospodarstvo – THG
- Kulturna baština u turizmu – modeli održivog razvoja – CULHER-TOUR
- Razvoj integralnog modela pokazatelja i prihvatnog (nosivog) kapaciteta – RIPP
- Uloga posebnih oblika turizma u razvoju destinacije: primjer kulture, umjetnosti i sporta – KUST 2021
- CROSTO Institut za turizam - Opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO) (CROSTO - Croatian Sustainable Tourism Observatory)

Suvremeni pristup prostornom i prometnom planiranju na načelima održivog razvoja (kratica: SPLAN)

Voditelj projekta:
izv. prof. dr. sc. Goran Kos

Suradnici:
dr. sc. Davor Kراسić
dr. sc. Hrvoje Carić
dr. sc. Ivo Beroš
izv. prof. dr. sc. Zoran Klarić
dr. sc. Ivo Kunst

Vanjski suradnici:
doc. dr. sc. Predrag Brlek
doc. dr. sc. Ana Mrđa

Svrha i cilj:

Na temelju dosadašnjih spoznaja koje se mogu povezati s prostornim i prometnim planiranjem, uočava se da su pristupi i korištene metode počivali gotovo isključivo na načelu ekonomske isplativosti, tj. maksimiziranju ekonomskih učinaka i minimiziranju troškova. U takvim okolnostima se najčešće potpuno zanemarivala dugoročna održivost planova, kako u pogledu očuvanja prostora u cjelini, tako i u pogledu racionalnih prometnih rješenja. Pri tomu treba imati na umu da je prometna infrastruktura u mnogim slučajevima okosnica prostornog planiranja, jer zauzima velik dio raspoloživog prostora i jer je financijski najzahtjevnija komponenta javnih površina.

Pojedine države, članice Europske unije su ranije od ostalih uočile neodrživost takvog pristupa prostornom i prometnom planiranju jer su se suočile s preizgrađenošću pojedinih područja (naročito atraktivnih turističkih destinacija), neadekvatnim urbanim planovima i pretjerano ekstenzivnim razvojem prometne infrastrukture za motorni individualni promet.

Hrvatska, kao najnovija članica Europske unije, još uvijek nije u zadovoljavajućoj mjeri shvatila u kojoj mjeri dosadašnji način prostornog i prometnog planiranja može dugoročno biti štetan. Ovaj znanstveni projekt ima za cilj odrediti novi pristup i metode u prostornom i prometnom planiranju, koji bi rezultirali dugoročno održivim prostornim i prometnim planovima na području Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na urbana i turistička područja. Specifični ciljevi bi se ostvarili kroz istraživanja pojedinih slučajeva (case study).

Turizam i hrvatsko gospodarstvo (kratica: THG)

Voditelj projekta:

dr. sc. Neven Ivandić

Suradnici:

dr. sc. Ivan Kožić

dr. sc. Ivo Kunst

mr. sc. Neda Telišman-Košuta

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

Diana Baus, mag. oec.

Svrha i cilj:

Polazeći od potrebe razumijevanja doprinosa turizma gospodarstvu te međuodnosa gospodarskih djelatnosti značajnije vezanih uz turističku potražnju, ovaj projekt ima za cilj sagledati ulogu turizma u gospodarstvu Hrvatske polazeći od njegovih ukupnih pozitivnih i negativnih doprinosa te sagledavanja regionalnih implikacija turizma na gospodarstvo. Specifično se projektom aktivnost usmjerava na:

- Procjenu ukupnih gospodarskih učinaka turizma u Hrvatskoj, polazeći od hipoteze da neizravni učinci turizma pozitivno utječu na razvoj sveukupnog gospodarstva
- Procjenu regionalnih gospodarskih učinaka turizma, polazeći od hipoteze da turizam u svim hrvatskim regijama ima pozitivan učinak na regionalan razvoj
- Sagledavanje mogućnosti da se razvojem turizma zaustave ili barem ublaže negativni migracijski trendovi u Republici Hrvatskoj, polazeći od očekivanja da turizam ima potencijal generirati pozitivne trendove na tržištu rada te poboljšanje materijalnog statusa, a tako i na rast optimizma lokalnog stanovništva
- Analizu povrata investicija u hotelijerstvo na makro i mikro razini u kontekstu preferencijalnih mjera turističke politike koji impliciraju nisku razinu profitabilnosti djelatnosti
- Važnosti prostora za razvoj turizma u kontekstu ključnih odrednica održivog razvoja turizma
- Optimiziranje doprinosa turizma svim aktivnostima u okviru kompozitnog procesa proizvodnje i usluga da bi se omogućilo podizanje kvalitete, smanjenje uvoza i konačno jačanje domaćeg GDP-a.

Kulturna baština u turizmu – modeli održivog razvoja (kratica: CULHER-TOUR)

Voditelj projekta: doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević	Svrha i cilj: Cilj 1. Utvrđivanje trendova prepoznavanja, planiranja i korištenja kulturne baštine u održivom razvoju turizma, Cilj 2. Prepoznavanje vrijednosti i mogućnosti aktiviranja kulturne baštine u održivom razvoju turizma.
Suradnici: dr. sc. Izidora Marković Vukadin dr. sc. Ksenija Tokić doc. dr. sc. Hrvoje Mataković dr. sc. Sanja Hajdinjak	Nakon dvije godine u sljedećem znanstveno-istraživačkom projektu razrađivat će se: aktivno korištenje kulturne baštine u planovima održivog razvoja turizma, te prepoznavanje relevantnih te znanstveno utemeljenih kriterija i modela za održivo korištenje kulturne baštine u turizmu.
Vanjski suradnici prof. dr. sc. Amir Muzur doc. dr. sc. Ana Mrđa doc. dr. sc. Petra Radeljak Kaufmann	

Razvoj integralnog modela pokazatelja i prihvatnog (nosivog) kapaciteta (kratica: RIPP)

Voditelj projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin	Svrha i cilj: Iz ranije navedenog jasno je da je osnovni istraživački problem nedostatak unificiranosti procesa praćenja održivosti kao i modela utvrđivanja prihvatnog kapaciteta.
Suradnici: dr. sc. Hrvoje Carić izv. prof. dr. sc. Zoran Klarić doc. dr. sc. Damir Krešić doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević doc. dr. sc. Hrvoje Mataković dr. sc. Snježana Boranić Živoder mr. sc. Neda Telišman-Košuta dr. sc. Neven Ivandić Sara Melkić, mag. oec. Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec. dr. sc. Peter Mackelworth izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić	Osnovni cilj istraživanja je utvrđivanje modela praćenja održivosti turizma kroz sustav temeljnih i specifičnih pokazatelja, kao temelja za utvrđivanje prihvatnog kapaciteta destinacija. Specifični ciljevi istraživanja su: <ol style="list-style-type: none">1. Determiniranje postojećih praksi posvećenih održivosti turizma na lokalnoj i regionalnoj razini u RH2. Utvrđivanje baznog skupa pokazatelja za sve destinacije temeljem analize prijašnjih stručnih i znanstvenih praksi, skupova sekundarnih podataka o stanju okoliša, društva, infrastrukture prostora, gospodarstva i drugo3. Utvrđivanje modela determiniranja specifičnih destinacijskih pokazatelja baziranih na problemskim područjima, atrakcijskoj osnovi i specifičnim oblicima turizma u destinaciji4. Kreiranje modela prihvatnog kapaciteta baziranog na utvrđenim pokazateljima5. Kreiranje integralnog konceptualnog modela pokazatelja i prihvatnog kapaciteta6. Verifikacija modela testiranja procesa na razini pilot destinacija utvrđenim temeljem mapiranja ključnih dionika u RH7. Istraživanje povezanosti praćenja pokazatelja održivosti s kvalitetom upravljanja destinacijom i utjecajima turizma s pozicije onečišćenja i zaštićene prirode.
Vanjski suradnik doc. dr. sc. Vanja Krajinović	

Istraživačke hipoteze:

- Održive turističke prakse u Hrvatskoj vrlo su raznolike, ali većinom nemaju mjerljivih rezultata
- Turizam (posebice maritimni) je posebno osjetljiv na pitanja ekološke i okolišne održivosti
- Pokazatelji održivosti turizma na svjetskoj razini nisu unificirani
- Da bi skup pokazatelja bio relevantan nužno je imati pokazatelje koji su usmjereni na problemska područja, atrakcijsku osnovu, specifične oblike turizma u destinaciji
- Model prihvatnog kapaciteta je produkt sustava pokazatelja
- Pokazatelji i prihvatni koncept dio su istovjetnog koncepta praćenja održivosti
- Praćenje pokazatelja održivosti nužno je za kvalitetno upravljanje destinacijom.

Uloga posebnih oblika turizma u razvoju destinacije: primjer kulture, umjetnosti i sporta (kratica: KUST 2021)

Voditelj projekta:
dr. sc. Sanda Čorak

Suradnici:
dr. sc. Renata Tomljenović
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević

Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp.

dr. sc. Ivo Beroš
dr. sc. Snježana Boranić Živoder

Vanjski suradnik
izv. prof. dr. sc. Vuk Tvrтко Opačić

Svrha i cilj:

Cilj istraživanja jest utvrditi doprinos kulture, umjetnosti i sporta u podizanju kvalitete turističke destinacije te razraditi smjernice za uspješniji razvoj kulturnog i sportskog turizma u kontekstu smanjenja prostorne polarizacije i sezonalnosti hrvatskog turizma.

Hipoteze istraživanja:

1. Kreativno korištenje kulture i umjetnosti u turističke svrhe rezultira većim stupnjem zadovoljstva lokalne zajednice s turističkim razvojem.
2. Sudjelovanje u kreativnim aktivnostima povezanim s kulturom i umjetnošću rezultira većom povezanošću posjetitelja i lokalne zajednice, a time i većom kvalitetom iskustva turista.
3. Sport pridonosi lokalnoj ekonomiji, pozitivno utječe na motivaciju lokalne zajednice i djeluje na regeneraciju prostora.

CROSTO

Institut za turizam - Opservatorij za mjerenje i praćenje održivosti razvoja turizma pod okriljem Svjetske turističke organizacije (UNWTO) (CROSTO - Croatian Sustainable Tourism Observatory)

Trajanje projekta: 2016. – kontinuirano.

Voditelj projekta:

dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:

Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.

doc. dr. sc. Damir Krešić

dr. sc. Ivo Beroš

Sara Melkić, mag. oec.

Martina Ambrušec, bacc. oec.

Lidija Nujić, mag. oec.

World Tourism Organizational Network of
Sustainable Tourism Observatories

Cilj i kratki sadržaj:

U nastojanju da se Hrvatska etablira i nametne kao održiva turistička destinacija, pri čemu održivost počiva na jasno utvrđenim i mjerljivim pokazateljima, 2016. godine osnovan je Hrvatski opservatorij održivog razvoja turizma - CROSTO (eng. CROatian Sustainable Tourism Observatory), od strane Instituta za turizam u suradnji s Ministarstvom turizma Republike Hrvatske te trenutno predstavlja jedan od tridesetak opservatorija u svijetu, koji djeluju kao članovi međunarodne mreže INSTO (eng. International Network of Sustainable Tourism Observatories) pod okriljem Svjetske turističke organizacije (eng. The World Tourism Organization - UNWTO). CROSTO je osnovan kao višegodišnji istraživački projekt u okviru kojeg se razvoj turizma, njegovi ekonomski, okolišni i društveni učinci prate putem primjene sustava pokazatelja ETIS (eng. European Tourism Indicators System) razvijenog od strane Europske komisije. Danas CROSTO čine suradnici Instituta za turizam te predstavnici Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatske turističke zajednice i Državnog zavoda za statistiku.

Umrežavanje je vitalna komponenta za razvoj održivih odnosa i procesa između destinacija i institucija uključenih u kreiranje održivih praksi, pa tako i mjerenja održivosti. Navedeno se tokom 2020. godine nastojalo ostvariti kroz specifični cilj, involviranje 20 do 30 novih destinacija u proces mjerenja (kroz održavanje radionica i konzultacija). Zadani ciljevi radionica s u prethodnoj fazi mapiranim ključnim dionicima (TZ-ovima i JLS-ovima) su:

- a. povezivanje prepoznatih dionika;
- b. transfer znanja i edukacije o samostalnoj uspostavi i provedbi procesa mjerenja i praćenja održivosti turizma na razini destinacija (JLS-a);
- c. prepoznavanje problemskih tema s ciljem uspostave novih/dodatnih pokazatelja.

2.3. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA

ERASMUS+ SPE.C.H.A.L.E.

Specijalisti kulturne baštine i atraktivnog životnog okoliša (kratica: SPE.C.H.A.L.E.)

(SPEcialists in Cultural Heritage and Attractive Living Environment)

Project ERASMUS+ KA2 Cooperation for innovation and the exchange of good practices –
Strategic Partnerships for adult education, Ref. n. 2018-1-PT01-KA204-047393

Trajanje projekta: 1.9.2018. - 31.8.2021.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cilj i kratki sadržaj projekta:

- Doprinijeti podizanju svijesti o važnosti europske kulturne baštine kroz obrazovanje, formalno i neformalno učenje;
- Poticati aktivnosti koje podržavaju razvoj vještina, socijalnu uključenost, kritičko razmišljanje i nove participativne i interkulturalne pristupe nasljeđu, kao i obrazovne inicijative usmjerene na poticanje interkulturalnog dijaloga;
- Stvaranje inovativnog treninga kako bi se potaknuo razvoj stručnjaka za kulturnu baštinu i atraktivno životno okruženje;
- Postizanje profesionalnog razvoja odraslih, prije svega onih s niskim kvalifikacijama i / ili nezaposlenih razvojem korisnih alata i metoda, poboljšanjem ponude visokokvalitetnih mogućnosti učenja i vrednovanjem neformalnog učenja i profesionalnog usmjeravanja.

Voditelj projekta:

dr. sc. Sanda Čorak

Suradnici:

dr. sc. Renata Tomljenović
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp.

Vanjski suradnik:

Lana Knapić

U 2019. godini napravljena je analiza ponude različitih obrazovnih programa i seminara u Hrvatskoj na temu unapređenja kulturnog nasljeđa te razvoja turističkih proizvoda temeljenih na kulturnoj i prirodnoj baštini. Na temelju sličnih analiza iz zemalja partnera predložena su 4 edukativna modula koja će se razraditi i pilotirati u 2020. godini.

U 2020. godini, od ožujka do prosinca održao se online pilot tečaj na temu turističke valorizacije baštine i poduzetničkih vještina. Nastavni sadržaj, koji je nastao u suradnji Instituta za turizam i projektnih partnera iz Italije, Latvije, Portugala i Francuske, podijeljen je u četiri modula, posvećena baštini, marketingu, komunikacijskim vještinama te vještinama poslovanja. Pilot tečaj odvijao se putem online platforme za učenje istovremeno za sve polaznike zemalja partnera. Institut za turizam bio je zadužen za pedesetak polaznika iz cijele Hrvatske, od kojih je njih 39 uspješno položilo jedan ili više modula. S obzirom da se posjet polaznika tečaja iz zemalja partnera Hrvatskoj, u studenom 2020. godine, kojoj je domaćin trebao biti Institut za turizam nije mogao održati zbog okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19, planirana aktivnost organizirat će se u obliku webinaru, što je predviđeno za siječanj 2021.

INTERREG ITALIJA - HRVATSKA
Pametne strategije za održivi turizam u živopisnim destinacijama s kulturnim turizmom
(kratica: S.LI.DES)
(Smart strategies for sustainable tourism in Lively cultural DESTinations)

Trajanje projekta: 1/2019. – 6/2022.

Voditelj projekta:
dr. sc. Sanda Čorak

Suradnici:
doc. dr. sc. Damir Krešić
dr. sc. Renata Tomljenović
dr. sc. Jasenka Kranjčević
doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
Martina Ambrušec, bacc. oec.
Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Projekt je financiran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz program Interreg Italija- Hrvatska. Predviđeno vrijeme trajanja projekta bilo je 30 mjeseci, no zbog pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 produžit će se na 42 mjeseca. Institut za turizam jedan je od 11 projektnih partnera. Voditelj projekta je talijansko sveučilište Ca' Foscari u Veneciji. Ostali talijanski partneri na projektu su: Ciset- međunarodni centar za ekonomiju turizma, ECIPA- agencija za obuku i usluge, SIPRO- razvojna agencija grada Ferrara, gradovi Bari i Venecija, te CAST- napredne studije u turizmu na sveučilištu u Bologni. Hrvatski partneri uključeni na projekt su: Obrtničko učilište - ustanova za obrazovanje odraslih, podružnica Rijeka, DURA - razvojna agencija grada Dubrovnika te Turistička zajednica grada Šibenika.

Cilj projekta S.LI.DES. je poticanje prekogranične suradnje među destinacijama koje razvijaju kulturni turizam, a obuhvaćene su Programskim područjem, kao i zajedničko planiranje pametnih strategija usmjerenih na održiv i uravnotežen teritorijalni razvoj kroz promociju materijalne i nematerijalne kulturne baštine, posebice one koja odražava identitet destinacije. Projekt će liderima u turizmu omogućiti pristup inovativnom i dinamičnom informativnom sustavu, koji će poboljšati proces donošenja odluka vezanih za upravljanje najposjećenijim, kao i manje posjećenim turističkim atrakcijama s ciljem revitalizacije urbanog i socijalnog okruženja te poticanja raznolikosti lokalne ekonomije.

Institut za turizam nositelj je trećeg radnog paketa koji je usmjeren na stvaranje pametnog destinacijskog ekosustava. U 2020. godini Institut za turizam nastavio je s aktivnostima vezanim uz definiranje indikatora i prikupljanje podataka zajedno s drugim projektnim partnerima. Sudjelovao je u kreiranju anketnog upitnika namijenjenog obrtnicima čija je primarna djelatnost vezana uz materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, nadgledao je proces nabave i ugradnje opreme potrebne za praćenje turističkih tokova u hrvatskim gradovima partnerima (Šibeniku i Dubrovniku) te, između ostalog, bio izravno uključen u diseminacijske aktivnosti.

INTERREG EUROPA
Autentični turizam temeljen na lokalnoj kulturi
(kratica: LOCAL FLAVOURS)
(Authentic tourism based on local cultural flavours)

Trajanje projekta: 1.9.2019. - 31.8.2021.

Projekt je financiran od Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz program Interreg Europe. Projekt vodi Institut za turizam, a trajanje projekta je 36 mjeseci (1. faza - 24 mjeseca, 2. faza - 12 mjeseci). Partneri na projektu su: Mađarska, Rumunjska, Nizozemska, Irska, Finska, Italija (2), Latvija i Hrvatska.

Voditelj projekta:

dr. sc. Renata Tomljenović

Suradnici:

doc. dr. sc. Hrvoje Mataković
Diana Baus, mag. oec.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Projekt LOCAL FLAVOURS fokusira se na manje turistički razvijena regionalna područja s neotkrivenom kulturnom baštinom. Cilj projekta je poboljšati provedbu politika i programa regionalnog razvoja, posebno ulaganja za rast i otvaranje novih radnih mjesta u području zaštite i upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom.

Projekt se zasniva na primjeni inovativnih metoda za istraživanje, klasificiranje i vrednovanje lokalnog portfelja atrakcija i iskorištavanje potencijala kulturne baštine, uključujući materijalnu i nematerijalnu baštinu, tradiciju i stil života, potencijalno pridonoseći stvaranju atraktivnih autentičnih turističkih destinacija koje pružaju turistima iskustvo, ali, istovremeno, osnažuju manje lokalne zajednice.

Rezultati:

U tijeku je prva faze projekta koja se sastoji od pripreme akcijskog plana, koji bi se u drugoj fazi projekta trebao usvojiti i provesti. Akcijski plan rezultirati će poboljšanjem instrumenata politike, procesa sudjelovanja u planiranju i izradi strategija, temeljenom na javno-privatnoj suradnji i intenzivnijem uključivanju dionika, primjenjujući optimalna rješenja za iskorištavanje lokalnog kulturnog potencijala temeljenog na inovativnoj interakciji između domaćina i turista. Kao rezultat suradnje na regionalnoj razini očekuje se usklađivanje razvojnih strategija s glavnim destinacijama; zastupanje lokalnih interesa na višim razinama kroz mrežu institucija koje donose pravne okvire i inicijative za nove smjernice u upravljanju. Na međuregionalnoj razini rezultati će se ostvariti kroz međunarodnu razmjenu informacija, identifikaciju i primjenu dobrih praksi.

INTERREG MEDITERAN
Ekoturizam u mediteranskim destinacijama:
Od monitoringa do planiranja do promocije i potpore politikama
(kratica: DESTIMED PLUS)
(Ecotourism in Mediterranean Destinations:
From Monitoring and Planning to Promotion and Policy Support)

Trajanje projekta: 11/2019. – 6/2022.

Voditelj projekta:

dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:

doc. dr. sc. Damir Krešić

dr. sc. Hrvoje Carić

doc. dr. sc. Hrvoje Mataković

Sara Melkić, mag. oec.

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

O projektu:

Projekt DESTIMED PLUS projekt je financiran iz programa Interreg Mediteran, te okuplja 12 partnera: Regija Lazio (vodeći partner), Regija Katalonija, Institut za turizam, BLAMES sveučilišna fundacija, razvojna agencija South Aegean Region; WWF Mediterranean, Turistička agencija Korzike, Regija Sardinija, IUCN, Regija Kreta, Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe i Regionalno ministarstvo okoliša Andaluzije.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Krajem 2019. godine Institut za turizam se uključio u europski INTERREG DestiMED PLUS projekt pod nazivom 'Ecotourism in Mediterranean Destinations: From Monitoring and Planning to Promotion and Policy Support'. Projekt se razvija na mediteranskim zaštićenim područjima i na njemu aktivno sudjeluje 12 projektnih partnera – zemalja. Projektni partner za područje Hrvatske je Institut za turizam koji je za pilot područje izabrao otok Lošinj koji je dio maritimnog zaštićenog područja Cres – Lošinj pod zaštitom mreže NATURA 2000 i koji je predvodnik u primjeni održivog razvoja turizma u Hrvatskoj.

Predmet projekta je izrada inovativnog ekoturističkog paket aranžmana na svakom od odabranih zaštićenih područja projektnih partnera, koji se u iterativnim procesima kreira, poboljšava i prilagođava potrebama tržišta uz pomoć mjerenja otiska ekološke održivosti i svih drugih indikatora prema svim dimenzijama održivosti.

Projekt se temelji na uspjehu MEET mreže i prethodnog projekta DestiMED-a, s ciljem podrške mediteranskim regijama u jačanju uvjeta koji omogućuju ekoturizam u njihovim zaštićenim područjima. Stoga je glavni cilj projekta promicanje cjelovitog destinacijskog upravljanja koje povezuje turizam i održiv razvoj, kreiranjem Lokalnog ekoturističkog klastera (LEC-a koji upravlja odabranim zaštićenim područjem) te Regionalnog ekoturističkog klastera (REC-a koji nadzire rad LEC-a), s ciljem udruživanja u Mediteranski ekoturistički konzorcij (MEC) kojemu je cilj razmjena najboljih praksi i razvijanje integralnog razvojnog i participativnog modela ekoturizma za Mediteran.

2.4. SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA

Istraživač i funkcija na projektu	Naziv projekta, i nstitucije i voditelja	Razdoblje trajanja projekta
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević (vanjski suradnik na međunarodnom znanstvenom projektu HRZZ Hrvatska - Slovenija, HRZZ)	<ul style="list-style-type: none"> • Morfološke karakteristike, razvojni potencijali i regulatorni elementi slovenskih i hrvatskih ruralnih naselja u panonskom prostoru; Fakulteta za gradbeništvo in geodeziju, Univerza v Ljubljani, Ljubljana Voditelj: izv. prof. Dina Stober, Građevinki i arhitektonski fakultet, Sveučilište u Osijeku 	1.8.2020. – 31.12.2021.
izv. prof. dr. sc. Goran Kos, (član tima)	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza čimbenika održive mobilnosti u urbanim prometnim sustavima; Sveučilište Sjever; Voditelj: doc. dr. sc. Predrag Brlek 	2019. – 2021.
izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić (član tima)	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska Zaklada za Znanost (HRZZ), IP-2019-04-7836 Predobro da bi bilo istinito? Učinak turizma na tržište nekretnina u Hrvatskoj (TOURCRO); Ekonomski institut Zagreb; Voditeljica: dr. sc. Maruška Vizek 	2/2020 - 02/2024

3 ZNANSTVENI RADOVI

Objavljivanje znanstvenih radova i sudjelovanje u drugim znanstvenim aktivnostima primarna je zadaća Instituta i njome se ostvaruje jedan od strateških ciljeva, a to je stvaranje istraživačke jezgra međunarodne prepoznatljivosti. Tijekom 2020. istraživači IT-a objavili su ukupno 56 znanstvenih radova. Ti radovi svrstavaju se u kategorije znanstvenih radova A1, A2 i ostali radovi. Citiranost u bazi Scopus u 2020. godini bila je 684, dok je citiranost u bazi WoS bila 442, što je povećanje u odnosu na 2019. godinu.

U nastavku se daju bibliografski podaci za objavljene znanstvene i druge radove sa sažecima na jezicima na kojima su radovi i objavljeni.

ZNANSTVENI RADOVI - A1

Ateljević Irena. Transforming the (tourism) world for good and (re)generating the potential 'new normal' // Tourism Geographies, 22 (2020), 3; str. 467-475; doi:<https://doi.org/10.1080/14616688.2020.175913>

Sažetak: With or without the global COVID-19 pandemic to promote and envision a meaningful and positive transformation of the planet in general, and tourism specifically, a wake-up call is long over-due. The 300-years old industrial and modern paradigm of ruthless and selfish exploitation of natural resources has separated us from nature and ultimately ourselves to such an extent that the crises of our economic, political, environmental, social and health-care systems do not come at any surprise. Yet, in juxtaposition to (post)modern pessimistic views, the positive transmodern paradigm shift with its holistic perspectives and practices can be observed. Led by 'the silent revolution' of cultural creatives, new worlds are emerging, although still kept at the margins. 'Transformative travel and tourism' as an ever-growing trend, appears to be an important medium through which these cultural creatives reinvent themselves and the world they live in. Inner transformation is reflected in the outer world. New ways of being, knowing and doing in the world are emerging as conscious citizens, consumers, producers, travellers, entrepreneurs, and community leaders are calling and acting upon the necessary transformation towards the regenerative paradigm and regenerative economic systems. Based on the natural cycles of renewal and regeneration, this circular approach is underpinned by regenerative land practices. The vision of connecting regenerative agriculture and transformative tourism is offered to reset the global tourism system for good.

Beroš, Ivo; Hlupić, Nikica; Butković, Danijel. Power Pivot for Excel as a tool for descriptive analytics // Proceedings of the ISCCRO – International Statistical Conference in Croatia - ISCCRO'20: The 3rd International Statistical Conference in Croatia / Žmuk, Berislav ; Čeh Časni, Anita (ur.). Zagreb: Croatian Statistical Association, 2020. str. 29-34

Sažetak: The use of business analytics and especially business intelligence (BI) today is very important due the growth of data and information which can be used to support business decisions. The users demand various reports, but traditional enterprise systems often cannot satisfy those demands in acceptable time. That situation leads to development of selfservice business intelligence, where users collect and analyze data with minimal support of organizations BI group. To perform self-service BI, many users commonly chose Excel as a result of familiarity with program and small costs, but that approach is suitable only for relatively small amount of data. Microsoft has identified those issues and offered Power Pivot for Excel as a new technology for doing self-service BI. The purpose of this paper is to identify additional skills that Excel users have to learn for successful use of Power Pivot. In addition to this, the limits on the size of data in which Power Pivot can be used are investigated. The results show that Power Pivot can be successfully used in certain situation.

Camatti, Nicola; Bertocchi, Dario; **Carić, Hrvoje**; van der Borg, Jan. **A digital response system to mitigate overtourism. The case of Dubrovnik** // Journal of Travel & Tourism Marketing, 1 (2020), str. 1-15: doi:10.1080/10548408.2020.1828230

Sažetak: In order to design effective responses to the complex phenomenon of overtourism, the tourism carrying capacity (TCC) of a destination is an essential reference point. This paper provides in-depth analysis of this correlation through the case study of Dubrovnik. The study applies a TCC calculation model that is able to quantitatively include the main effects of overtourism. The paper illustrates how these results can be used to automate specific decongestion policies by conceptualising a digital response system for real-time intervention to mitigate the undesirable effects of overtourism.

Čorak, Sanda; Boranić Živoder, Snježana; Marušić, Zrinka. Opportunities for tourism recovery and development during and after COVID-19: Views of tourism scholars versus tourism practitioners // An International Interdisciplinary journal TOURISM, 68 (2020), 04; str. 434-449 doi:10.37741/t.68.4.5

Sažetak: For many years, tourism scholars have been investigating tourism development issues and disseminating their research results through papers published in academic journals. Although there is evidence that their viewpoints are in discrepancy with the viewpoint of tourism practitioners, these inconsistencies were rarely investigated and juxtaposed. As the global health pandemic caused by COVID-19 stopped travel and tourism all over the world, it created time for both groups of tourism experts to reflect on the various opportunities and challenges that the tourism sector will face in the future. Using the qualitative research design, the authors had the chance to collect, analyse and discuss the views of tourism experts on the recovery phase and possible changes to tourism in Croatia. Data was obtained through semi structured interviews of tourism practitioners from public and private sectors, and through literary review of published opinion papers by international scholars. The aim of the research was focused on the comparison of their views on the short-term recovery of tourism, as well as the long-term possibilities to transform the sector towards a more sustainable and more inclusive sector that is able to utilize the regional competitive advantages in the best possible way. The research results revealed more similarities regarding the attitudes on the recovery during short-term period, as opposed to more dissimilarity on the long-term future of tourism in Croatia. According to the research results, the future of tourism would benefit from the experience and knowledge of both groups combined, practitioners and scholars.

Gjurašić, Matina; Marković, Suzana. Generation Y Employee Retention in Seasonal Hotels - Concept and Measurement // TOURISM AND HOSPITALITY INDUSTRY 2020 Trends and Challenges / Črnjar, K ; Smolčić Jurdana, D. (ur.). Opatija: Faculty of Tourism and Hospitality Management, 2020., str. 121-135.

Sažetak:

Purpose – The hospitality industry is a business area characterised by high turnover rates related to seasonality. Therefore, practitioners and researchers in hospitality have focused on developing the practices designed to prevent the employees from leaving a job. Furthermore, as the new generation of employees (Generation Y - Gen Y) enters the hospitality workforce, there is a growing need to adopt the management strategies to successfully recruit, select, train and motivate them to achieve organisational goals. The previous studies have observed that internal marketing practices (attracting, developing, motivating, and retaining qualified employees) creates a good working environment, which brings employee satisfaction and loyalty (Barry, 1981, Kale, 2010). Therefore, this study aims to conduct a comprehensive review of the literature on Gen Y at the workplace, how to retain them for longer time in seasonal hotel and which internal marketing activities are attractive for them. Methodology – desk research method was used for gathering data for this study, together with the existing literature on Generation Y employee retention and on the management of the internal market activities. The content analysis was used to display the development and explanation of the current stance on the research terms, while the descriptive method was used to demonstrate the specifics of the individual terms of

the research conducted so far. Findings – The findings suggest that the implementation of the internal marketing activities could be efficient in managing Generation Y employees in seasonal hotels. Originality of the research – The paper provides a useful review of the appropriate literature related to Generation Y employee, employee retention and internal marketing activities in seasonal hotel. The conceptual model created in this paper is an assumption how to successfully retain Generation Y employees in the seasonal hotel.

Ivandić, Neven; Pavlič, Ivana. Integrirani model regionalnog satelitskog računa turizma: Primjer Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Dubrovnika // *Ekonomika misao i praksa* : časopis Sveučilista u Dubrovniku, 29 (2020), 1; str. 179-204.

Sažetak: Praćenje gospodarskih učinaka turizma u uvjetima kontinuiranog rasta turističke aktivnosti i približavanja razini prekomjernog fizičkog prometa postaje nezaobilazna pretpostavka optimizacije destinacijskog menadžmenta. Odgovarajući na potrebu razvijenih turističkih regija i njihovih najvažnijih turističkih destinacija da osiguraju unapređenje statističke podloge za praćenje turizma, u radu se predlaže i valorizira prijedlog za uspostavljanje integriranog modela regionalnog satelitskog računa turizma. Polazeći od primjera dobre međunarodne prakse i uspostavljenog metodološkog okvira za izradu satelitskog računa turizma, koncept integriranog modela počiva na spajanju regionalnog satelitskog računa turizma s računima turizma specifičnih lokalnih područja u jedan sustav, a time i na povezivanje, ovisno o raspoloživosti podataka, primjena top-down i bottom-up metoda njihove kompilacije.

Kos, Goran; Ivandić, Neven; Vidović, Krešimir. Tourism as a Factor of Demand in Public Road Passenger Transportation in the Republic of Croatia/ Turizam kao faktor potražnje u javnom cestovnom putničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj/ // *Tehnički glasnik - Technical journal*, 14 (2020), 1; str. 76-87; doi:10.31803/tg-20191210120738

Sažetak: The paper presents the results of research in tourism as one of the most important factors in the public passenger transport demand. The research has been carried out for the requirements of creating a Tourism Satellite Account (TSA) for the Republic of Croatia for 2016. Traffic and tourism, as strategic economic activities of the Republic of Croatia, have the characteristics of complex and dynamic systems, mutually conditioned by the guidelines of the demand and supply chain of tourist product values. Therefore, the paper is oriented towards the analysis of the significance of tourism for public road passenger transport in the Republic of Croatia. During 2016, road intercity passenger transport carried 50.4 million passengers, out of which 98 percent in domestic and 2 percent in international transport. Passenger road transportation is marked by mild seasonal oscillations, with the summer period marked by the lowest level of demand, and the period from January to March by the largest number of passengers. The provision of public road transportation services in 2016 realised a revenue of 1.8 billion kuna for 433 business subjects registered in this activity. The trends indicate an increase in the number of travelled kilometres by buses with passengers.

Brelek, Predrag; Cvitković, Ivan; Martinčević, Ivana; **Kos, Goran. Economic Aspects of the COVID-19 pandemic on external transport costs** // 61st International Scientific Conference on Economic and Social Development - "Corporate social responsibility in the context of the development of entrepreneurship and small businesses" / Milković, Marin ; Hammes, Khalid ; Bakhtina, Olga (ur.). Varaždin: University North, 2020. str. 73-82.

Sažetak: A report from the UN's Department of Economic and Social Affairs state that by 2050, 68% of the entire world's population will live inside cities. Unfortunately, the transport system around the world has evolved preferring motorized traffic, mostly to the use of private cars, which reduces traffic safety and increases pollution and congestion. It was for these reasons that the big cities began to switch to sustainable transport systems. It's a system that will come with reasonable costs, that will operate efficiently and that will offer all populations a choice between different transport alternatives. In this way, it is possible to create equality between the three most important components related to transport, namely economic, social and environmental.

At the time of the COVID 19 pandemic, mobility decreased, especially in large urban areas. In their daily migrations, many commuters began to use sustainable forms of movement, such as cycling or walking. Also, indirectly they reduced external costs of transport such as accident costs, air pollution costs, noise cost and congestion costs, to name a few. By implementing sustainable mobility measures and deployment of Cooperative Intelligent Transport Systems (C-ITS), it is possible to reduce the mentioned costs even after the end of the pandemic, and thus a healthier life, reduction of congestion in large cities and greater traffic safety. For this reason it is possible to believe that the aforementioned negative effects, as well as other external costs, will decrease over the years, thus enabling a more sustainable life for future generations.

Vidović, Krešimir; Šoštarić, Marko; Mandžuka, Sadko; **Kos, Goran. Model for Estimating Urban Mobility Based on the Records of User Activities in Public Mobile Networks** // Sustainability, 12 (2020), 3; str. 20-44; doi:10.3390/su12030838

Sažetak: Urban mobility of a population is usually estimated within procedures that focus on specific domains, using limited datasets, indicators, and indices related to the targeted subsets of the urban population. This paper proposes a new approach to urban mobility estimation, based on the telecommunication activities within the public mobile telecommunication networks. The urban mobility indicators in this research are generated from a database of mobile phone users call data records and are integrated into the urban mobility index of the population based on the model defined through the adaptive neuro-fuzzy inference system (ANFIS). The following has been considered in the process: an initial fuzzy inference system, model learning, model quality control, limitations, errors, and deficiencies. The model is practically applied in the programming environment, on a set of real word data. The research results prove the following hypothesis set in this paper: the urban mobility of inhabitants in a specific timeframe, can be described with an urban mobility index based on the data on the recorded telecommunication activities of the public mobile communication network users.

Kozić, Ivan; Sorić, Petar; Sever, Ivan. **Contextual factors influencing tourism-led growth: do social and political background matter?** // Current Issues in Tourism (2020); doi:10.1080/13683500.2020.1778648

Sažetak: Formulated almost two decades ago, tourism-led growth hypothesis is still a subject of rigorous scientific scrutiny. Although there is no doubt that methodological issues have seriously undermined the efforts to draw definite conclusions, open questions could also be a result of ignoring a broader context in which tourism and growth interact. It still remains unclear how some important contextual variables, such as social and political factors, affect the verification of tourism-led growth hypothesis. In this regard, this paper is an attempt of both, a demonstration of an advanced econometric technique applied to investigate the true nature of relationship between tourism and economic growth as well as an exploration of the influence of some, possibly very important, contextual variables on tourism-growth nexus. Specifically, the initial level of poverty and the level of political freedom are hypothesized to have a significant impact on the verification of tourism-led growth hypothesis. This is tested by utilizing a dynamic panel data model with the System GMM estimator, as recommended in recent literature.

Depken II, Craig A.; Globan, Tomislav; **Kozić, Ivan. Television Induced Tourism: Evidence from Croatia** // Atlantic Economic Journal, 48 (2020), 2; str. 253-262; doi:10.1007/s11293-020-09673-3

Sažetak: This paper analyzes the extent to which the filming of the popular television show Game of Thrones affected tourism in the Croatian city of Dubrovnik. Using monthly data and applying difference-in-differences, we show that the impact of airing Game of Thrones episodes filmed in Dubrovnik corresponded to approximately 5,000 additional tourism overnights per month, or approximately 59,000 per year. We extend existing results to show that the additional overnights mainly occur during the tourism off-season when transportation and lodging prices are ostensibly lower, consistent with anecdotal evidence. Results obtained provide another example that the filming of a television show can increase the attractiveness of an already well-established and globally-known destination. The results are especially useful for tourism

industries in countries with highly seasonal tourism activities, like Croatia, that usually depend on beneficial climatic conditions, which are highly unpredictable and volatile. Filming of popular television shows and increased tourism may provide an additional revenue for local economies and help smooth seasonal and yearly volatility of local income.

Kranjčević, Jasenka. Carl Seidl Dubina and the Croatian Northern Adriatic Coast // Architect Carl Seidl 1858-1936 / Wahla, Ivan ; Pelčák, Petr ; Ambroz, Miroslav (ur.). Brno: Obecní dům Brno, 2020. str. 62-64.

Sažetak: When young, ambitious and hard-working architect Karl Seidl Dubina came to the northern Adriatic, no one could have imagined that his built architectural projects would contribute to spatial changes and leave a significant mark in that space. Regardless of all the known and still unknown facts about the architectural work of Karl Seidl Dubina on the Opatija Riviera and in Croatia, his built projects contributed to the creation and recognition of Croatia and Opatija Riviera as Austrian and European sea spa tourism destinations. All the facts show that Karl Seidl Dubina's work in Croatia is still insufficiently researched, analysed and valorised, not only from an architectural point of view, but also from the point of view of his architectural influence on the development of spa life, spa culture, spa arts and spa tourism.

Kranjčević, Jasenka; Muzur, Amir. Vojna lječilišta na Kvarneru u Austro-Ugarskoj Monarhiji i briga za unapređenje časničkog zdravlja // Acta Medico-Historica Adriatica, 18 (2020), 1; str. 129-148; doi:10.31952/amha.18.1.8.

Sažetak: Zdravlje časnika (kao i cijele vojske) izloženo je dodatnim rizicima zbog izvršavanja različitih po život opasnih zadaća i to za potrebe države. Stoga nije neobično da država vodi brigu o zdravlju svojih časnika (kao i vojske) kroz sustav vojnomedicinske skrbi ili specijaliziranih društava koji pružaju medicinske / zdravstvene usluga u vojnim odnosno časničkim lječilištima [Militärkurhaus / Offizierskurhaus]. Predmet ovog rada je međudnos arhitekture i pružanja vojno-medicinskih usluga časničkih / vojnih lječilišta koje je izgradilo Društvo Bijeli križ [Gesellschaft vom Weißen Kreuze] na Kvarneru krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Istraživanje se temelji na podacima prikupljenim iz austrijskih arhitektonskih, medicinskih i turističkih časopisa te godišnjaka austrijskog Društva Bijeli križ. Rezultati istraživanja pridonose boljem poznavanju unapređenja zdravlja časnika, razvoju arhitekture lječilišnih zgrada [Kurhaus] te cjelokupnoj povijesti medicine i lječilišnog turizma na prostoru hrvatskog Jadrana.

Kranjčević, Jasenka; Stober, Dina. Planned Villages as Rural Heritage in the Function of Sustainable Development: Case Study of Gornji Vrhovci in Slavonia, Croatia // IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, 960 (2020), 4; 042045, 11 doi:10.1088/1757-899X/960/4/042045

Sažetak: Although cultural values are the subject of an increasing number of officially adopted documents, at international as well as on European level, elaborations of planned villages' values are rare. In 1990, the term cultural landscape was confirmed in several international texts as a concept related to the protection and heritage (World Heritage Convention, 1992 ; Recommendation on the Integrated Conservation of Cultural Landscapes Areas as Part of Landscape Policies, 1995). From the beginning of the 21st century, the concept is dispersed into several disciplines and the focus shifts to the side of natural values, visual values of the landscape, built structure, heritage values, elaborating the concept of the cultural landscape more widely and at the same time clarifying its components more in depth. The paper analyses the values of planned rural settlements in the context of the cultural landscape and the values of the rural heritage. The importance of planned rural heritage as a tourist attraction and potential destination is examined through a spatial multi-level research of the regional area on the example of the area of Western Slavonia, Croatia. Since the middle of the 18th century, in the area of Slavonia, there is the largest number of planned and regulated villages that have been integrated into the landscape, contributing to the spatial diversity and consequently the spatial identity. Therefore, the question arises whether their planned spatial structure can be recognized as a heritage and whether this part of heritage can be used in the function of rural tourism develop-

ment. This paper explores the historical urban - architectural reconstruction of the village Gornji Vrhovci (1945-1948) after its damage during World War II, and reconstruction (1995- 1998) after the damage during the Homeland War. Since the architects led both reconstructions of the village, the paper explores whether the recognizable spatial structure of the village can serve as a contribution to the development of a model for the development of rural tourism. The paper concludes that, despite the need for the development of rural tourism in Croatia, the identity of spatial structures of the village are neglected by the development plans both in the sense of heritage and resource sustainable development.

Katsanevakis, Stelios; Coll, Marta; Frascchetti, Simonetta; Giakoumi, Sylvaine; Goldsborough, David; Mačić, Vesna; **Mackelworth, Peter**; Rilov, Gil; Stelzenmüller, Vanessa; Albano, Paolo G. et al. **Twelve Recommendations for Advancing Marine Conservation in European and Contiguous Seas** // *Frontiers in marine science*, 7 (2020), str. 1-18; doi:10.3389/fmars.2020.565968.

Sažetak: Like most ocean regions today, the European and contiguous seas experience cumulative impacts from local human activities and global pressures. They are largely in poor environmental condition with deteriorating trends. Despite several success stories, European policies for marine conservation fall short of being effective. Acknowledging the challenges for marine conservation, a 4-year multi-national network, MarCons, supported collaborative marine conservation efforts to bridge the gap between science, management and policy, aiming to contribute in reversing present negative trends. By consolidating a large network of more than 100 scientists from 26 countries, and conducting a series of workshops over 4 years (2016–2020), MarCons analyzed challenges, opportunities and obstacles for advancing marine conservation in the European and contiguous seas. Here, we synthesize the major issues that emerged from this analysis and make 12 key recommendations for policy makers, marine managers, and researchers. To increase the effectiveness of marine conservation planning, we recommend (1) designing coherent networks of marine protected areas (MPAs) in the framework of marine spatial planning (MSP) and applying systematic conservation planning principles, including re- evaluation of existing management zones, (2) designing MPA networks within a broader transboundary planning framework, and (3) implementing integrated land-freshwater-sea approaches. To address inadequate or poorly informed management, we recommend (4) developing and implementing *Frontiers in Marine Science* | www.frontiersin.org 1 October 2020 | Volume 7 | Article 565968 fmars-07-565968 October 16, 2020 Time: 19:3 # 2 Katsanevakis et al. **Twelve Recommendations for Advancing Marine Conservation adaptive management plans in all sites of the Natura 2000 European conservation network and revising the Natura 2000 framework**, (5) embedding and implementing cumulative effects assessments into a risk management process and making them operational, and (6) promoting actions to reach 'good environmental status' in all European waters. To account for global change in conservation planning and management, we further recommend (7) developing conservation strategies to address the impacts of global change, for example identifying climate-change refugia as high priority conservation areas, and (8) incorporating biological invasions in conservation plans and prioritizing management actions to control invasive species. Finally, to improve current practices that may compromise the effectiveness of conservation actions, we recommend (9) reinforcing the collection of high-quality open-access data, (10) improving mechanisms for public participation in MPA planning and management, (11) prioritizing conservation goals in full collaboration with stakeholders, and (12) addressing gender inequality in marine sciences and conservation.

Gonçalves, Leandra R.; Portman, Michelle E.; Augustowski, Mabel; Giovos, Ioannis; **Mackelworth, Peter. Ocean Governance: Exploring how marine conservation is taken into account using Evolutionary Governance Theory** // *Conservation of living resources in areas beyond national jurisdiction: BBNJ and Antarctica* / da Silva Almeida, Joao Luiz (ur.). Rio de Janeiro: Lumen Juris, 2020. str. 67-92.

Sažetak: Since conservation involves the sustainable use of renewable resources, species recovery, and habitat preservation, it is imperative to discuss how marine conservation has been considered within the system of ocean governance. The governance concept presented in

this chapter addresses many actors and institutions, both formal and informal, in shifting and co-evolving relationships. It includes various forms of knowledge and expertise upon which governance practices are based and used in the system by different actors.

Madricardo, Fantina; Ghezzi, Michol; Nesto, Nicoletta; Mc Kiver, William Joseph; Faussonne, Gian Claudio; Fiorin, Riccardo; Riccato, Federico; **Mackelworth, Peter Charles**; Basta, Jelena; De Pascalis, Francesca et al. **How to Deal With Seafloor Marine Litter: An Overview of the State-of-the-Art and Future Perspectives** // *Frontiers in marine science*, 7 (2020), str. 1-16.

Sažetak: Marine litter is a significant and growing pollutant in the oceans. In recent years, the number of studies and initiatives trying to assess and tackle the global threat of marine litter has grown exponentially. Most of these studies, when considering macro-litter, focus on floating or stranded litter, whereas there is less information available about marine litter on the seabed. The aim of this article is to give an overview of the current state-of-the-art methods to address the issue of seafloor macro-litter pollution. The overview includes the following topics: the monitoring of macro-litter on the seafloor, the identification of possible litter accumulation hot spots on the seafloor through numerical models, and seafloor litter management approaches (from removal protocols to recycling processes). The article briefly analyzes the different approaches to involve stakeholders, since the marine litter topic is strongly related to the societal engagement. Finally, attempting to answer to all the critical aspects highlighted in the overview, the article highlights the need of innovative multi-level solutions to induce a change toward sustainable practices, transforming a problem into a real circular economy opportunity.

Teff-Seker, Y.; **Mackelworth, P. C.**; Fernandez, T. V. ; McManus, J.; Nam, J. ; Tuda, A.; Holcer, D. **Do Alternative Dispute Resolution (ADR) and Track Two Processes Support Transboundary Marine Conservation? Lessons From Six Case Studies of Maritime Disputes** // *Frontiers in marine science*, 7 (2020), Article Number: 593265.

Sažetak: By definition, marine protected areas (MPAs) and other effective area-based conservation measures (OECMs) address spatial aspects of the ecological processes and marine features. Such a requirement is especially challenging in areas where there is no clearly defined jurisdiction. However, in these areas, assigning sovereignty and rights can be achieved through bilateral or multilateral agreements, or with the use of alternative dispute resolution (ADR) tools such as mediation and arbitration. In some cases, states may engage in transboundary marine conservation initiatives to provide an entry point to enable wider collaboration. These processes can also evolve into a form of 'environmental peacebuilding' while ideally maintaining ecosystem functioning and resilience as a core goal. Conversely, MPAs and OECMs can also be used to assert maritime sovereignty rights over disputed waters, under the pretext of conserving marine habitats. This paper identifies emerging issues of conflict resolution and their interaction with transboundary marine conservation. While ADR focuses on negotiations and facilitated processes between state representatives ("track one diplomacy"), we also discuss other forms and levels of marine environmental peacebuilding and dispute resolution, particularly those between civil society organizations ("track two diplomacy"). The six case studies presented highlight areas of recent maritime conflict or border disputes in the Mediterranean Sea, the Red Sea, the West Indian Ocean, the Korean West Sea and the South China Sea. In all cases, high ecological value, vulnerable ecosystems, and the need to conserve ecosystem services provide a shared interest for cooperation despite on-going diplomatic difficulties. The strategies used in these cases are analyzed to determine what lessons might be learned from cross-border collaborative marine initiatives in situations of territorial dispute. The use of ADR tools and their ability to support joint marine initiatives are examined, as well as how such initiatives contribute to formal border negotiations. Other forms of inter-state dialogue and cooperation between local or civil organizations, circumventing formal treaties and negotiations between state leaders ("track two") are also investigated. Finally, other influencing factors, including third-party involvement, stakeholder interests, power dynamics, economic context, and socio-cultural aspects, are considered.

La Manna, G.; Melis, G.; Rako-Gospić, N.; **Mackelworth, P.**; Holcer, D.; Atzeni, M.; Leeb, K. **Sustainable dolphin watching tours as a tool to increase public awareness of marine conservation – a comparative analysis between two Mediterranean destinations and implications for management** // Journal of Ecotourism, 19 (2020), 4, str. 345-361.

Sažetak: Dolphin watching is growing fast along the Mediterranean coasts, without an equivalent effort for its management. Whale and dolphin watching has been promoted as ecotourism with conservation benefits. However, only a few studies have investigated the potential of these tours to change the awareness of the participants and improve their pro-conservation sentiments. In the present study, the motivation, interest, knowledge, expectations and satisfaction of the dolphin watchers were evaluated in two sites (Sardinia and Lošinj). The aim was to better address management strategies of dolphin watching in the Mediterranean Sea. Based on the questionnaires filled by the participants, the dolphin watchers in both destinations showed a generally high environmental awareness and sense of responsibility towards marine conservation. Moreover, awareness and responsibility increased after the experience. The results reveal that a carefully planned education would maximise the pro-environmental effects of the tours and minimise the impact on the target species. © 2020 Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group.

Marković Vukadin, Izidora. The interrelation between development, management, and management issues in Plitvice Lakes National Park // Challenges of tourism development in protected areas of Croatia and Slovenia / Koderman, Miha ; Opačić, Vuk Tvrтко (ur.). Koper; Zagreb: Založba Univerze na Primorskem ; Hrvatsko geografsko društvo, 2020. str. 211-239; doi:10.26493/978-961-7055-08-5.211-239.

Sažetak: The implementation of the first management system for Plitvice Lakes coincided with the founding of the Park and its associated management body in 1949. Since then, the area of the Park has been managed by various public institutions, founded for the purpose of preserving its natural and cultural value. The area's development as a tourism destination has resulted in many developmental missteps, as well as management issues and other challenges. The problems associated with managing protected areas can be seen by analysing the goals that have been achieved by past management bodies, as well as by observing how the current management body is working toward its stated goals (which is not done enough). In terms of development, it is important to emphasise how development policy has largely encouraged hotels and hospitality businesses, while other sorts of businesses lag behind. This has significantly reduced the potential positive effects on the greater community as well as the return of important services of the ecosystem and geosystem to the environment itself. Concordantly, management goals are insufficiently oriented toward the fundamental role of national parks, conservation, and evaluation of natural components in the area.

Brezak, Lana; **Marković Vukadin, Izidora**; Lekić, Romana. **CAN VOLUNTOURISM BECOME A CHANCE FOR DEVELOPMENT OF UNDERDEVELOPED AREAS OF CROATIA?** // International Tourism Conference Dubrovnik, 2019 "TOURISM IN THE VUCA WORLD: TOWARDS THE ERA OF (IR)RESPONSIBILITY" Proceedings book / Marković Vukadin, Izidora ; Krešić, Damir (ur.). Zagreb: Institut za turizam, 2020. str. 244-255.

Sažetak: Volunteers expect an experience that is beneficial to them and the community they are visiting, which is why volunteering is considered transformative as it involves educated tourists. A high-quality volunteering model contributes to the development of volunteering and tourism in the tourist destination, the well-being and improvement of the quality of life of the local population, and the competitiveness of the tourist offer of the destination. The methodological framework of this paper required extensive and detailed research since the concept of volunteerism is still underdeveloped in Croatia. Theoretical framework is based on available secondary data sources. Primary data was collected through extensive qualitative research, the implementation of in-depth interviews with members of NGO-s active in tourism, tourism specialists and academics. Results of the research showed that numerous obstacles for developing of voluntarist camps in Croatia still exist, and they are: lack of accommodation availabilities and

capacities, lack of regulations, administration obstacles in sector of traveling organization, lack of subvention for this type of tourism and lack of cooperation between potential shareholders of this alternative form of tourist supply. Due to the unequal interest in the development of this form of tourism in Croatia, it would be marginal for the time being and could not have a substantial positive impact on regional development. Respondents believe, that for the successful development of a volunteer camp in Croatia, old and abandoned buildings should be revitalized for the purpose of being converted into volunteer camps in order to create a national network which could have a wider impact on economic development of regions. Benefits of setting up volunteer camps would be to foster creativity, innovation and imagination of trainees and fostering ecocentric awareness, a culture of collaboration, understanding, togetherness, tolerance, and communication among people.

Koderman, Miha; Opačić, Vuk Tvrтко; **Marković Vukadin, Izidora. Tourism development and green horizons in protected areas of Croatia and Slovenia: synthesis and perspectives** // Challenges of tourism development in protected areas of Croatia and Slovenia / Koderman, Miha ; Opačić, Vuk Tvrтко (ur.). Koper ; Zagreb: Založba Univerze na Primorskem ; Hrvatsko geografsko društvo, 2020. str. 241-252; doi:10.26493/978-961-7055-08-5.241-252.

Sažetak: This chapter discusses different management approaches and recommendations for administration of protected areas, where tourism is recognised as one of the most important management challenges—depending on the situation, it can be either a curse or a blessing. Therefore, the goal of this chapter is to compare methods of management of protected areas in Croatia and Slovenia, with an emphasis on tourism. The systems of administering protected areas in both countries show some similarities, but also have major differences. In Slovenia, the system is relatively decentralised, especially for protected areas that are of a lower category of protection. This is the result of a bottom-up approach. In Croatia, the top-down approach, mainly characterised by centralised management, prevails—especially in the case of management of national parks and nature parks. Differences in management approaches influence the level to which a given protected area is included in the tourism supply, which is consequentially reflected in forms of tourism as well as differential spatial influences.

Marković Vukadin, Izidora; Zovko, Mira; Krešić, Damir. Pregled i evaluacija postojećih međunarodnih sustava pokazatelja održivosti turizma // Hrvatski geografski glasnik, 82 (2020), 21; str. 85-110; doi:10.21861/HGG.2020.82.01.04.

Sažetak: Kontinuiranim praćenjem održivosti stvara se potrebna informacijska osnova za učinkovito upravljanje razvojem turizma u željenom, održivom smjeru. Kako je održivost postala ključni izazov u razvoju kvalitetnih turističkih proizvoda, prije tridesetak godina počeli su se pojavljivati različiti sustavi pokazatelja održivosti. Okvir Svjetske turističke organizacije za procjenu održivosti zajedno sa sustavom ETIS Europske komisije prepoznaje se kao najvažniji i najutjecajniji, dok postoji velik broj novih sustava pokazatelja i skupova koji se uglavnom temelje na njihovu iskustvu. Međutim, unatoč postojećim sustavima dolazi do zabune jer se broj mogućih sustava, a time i broj pokazatelja, stalno povećava, bez jasno definirana okvira i obveze mjerenja. Obilje sustava, inicijativa i u konačnici projekata stvaraju zabludu i nemaju stvaran doprinos osnovnom znanju o stanju održivosti u destinaciji.

Marušić, Zrinka; Kožul, Marijana; Brozović, Ivana. Measuring non-commercial tourism traffic in Croatia: Challenges of using administrative data // Croatian Review of Economic, Business and Social Statistics (CREBSS), 6 (2) (2020), str. 69-81.

Sažetak: National statistical authorities are under pressure to provide reliable and readily accessible data with minimum costs and respondent burden. To this end, a use of administrative data, defined as those not primarily collected for statistical purposes, is increasingly encouraged to supplement sample and census surveys. In this paper, a possibility to produce new statistics by combining several sources where at least one is the administrative data is tested. This exercise was applied to measure a volume of tourists (residents and non-residents) staying in non-com-

mercial accommodation facilities in Croatia. Four data sources were analysed: (i) administrative data from eVisitor system, a unique online central information system for tourists registration in Croatia that provides insights into tourist traffic and accommodation capacities (commercial and non-commercial), (ii) Croatian Bureau of Statistics Survey on Tourist Activity of the Croatian population, that provides information on number of domestic trips and nights in commercial and non-commercial accommodation establishments, (iii) Croatian National Bank Survey on foreign visitors in Croatia, that estimates number of foreign tourist nights in Croatia in, both, commercial and non-commercial type of accommodation, and (iv) administrative data from Tax Register on paid taxes on second homes – holiday houses and apartments. The results clearly demonstrated that two survey-based data sources and the administrative one regarding the second homes taxes had not provided a quality foundation to improve the current estimations of tourist traffic in non-commercial accommodation provided by the eVisitor system.

Mataković, Hrvoje. Seasonality of crime in Croatia: A relationship with tourism // *Tourism: an international interdisciplinary journal*, 68 (2020), 2; str. 195-206; doi:10.37741/t.68.2.7.

Sažetak: Peace, safety, and security are the primary conditions for successful tourism development and security threats such as terrorism, crime or potential war conflicts can strongly affect tourism. Of these threats, crime is the most widespread. Certain types of crime are seasonal and some criminal offences are more often committed at a particular time of the year, week or day. The aim of this paper is to determine whether there is a connection between the seasonality of crime and tourism in Croatia. In order to achieve this aim, the correlation analysis was applied on monthly data from 2007 to 2018, using Pearson product-moment correlation coefficient to measure the strength of the relationship between crime and tourism. The analysis covered reported criminal offences that may be related to tourism. The conducted analysis found a statistically significant correlation between the tourist arrivals and stays and almost all types of reported criminal offences, and this correlation was stronger for property crimes and weaker for violent crimes. The obtained results can help law enforcement agencies to allocate police officers in specific periods of time and thus to provide adequate resources to respond to crime, such as additional police officers during the summer or other seasons.

Melkić, Sara; Marković Vukadin, Izidora, Roknić, Lucija. Održivi turizam - samozavaravanje, ideja ili realnost? // *Communication Management Review*, 5 (2020), 1; str. 52-62; doi:10.22522/cm20200153.

Sažetak: Dugoročna konkurentnost turističkih destinacija izravno je povezana s njihovim održivim razvojem. Iznimno važno polazište za upravljanje turizmom, s naglaskom na održivo upravljanje, jest prepoznavanje stanja održivosti utemeljeno na pokazateljima. Tek ocjenom stanja, ali i kontinuiranim praćenjem održivosti, stvara se potrebna informacijska osnova za djelotvorno upravljanje razvojem u željenom, održivom smjeru. S intencijom etabliranja Hrvatske kao održive destinacije, važna je namjera destinacijskih menadžment organizacija da se okrenu održivosti turizma, kroz konkretne aktivnosti i mjere, a ne samo deklarativno. U tu svrhu analizirana je situacija u lokalnim turističkim zajednicama u Jadranskoj i Kontinentalnoj Hrvatskoj s ciljem utvrđivanja u kojoj mjeri se prati stanje održivosti, provode aktivnosti iz sfere održivosti (i zelenog turizma) te daju li planski i upravljački dokumenti jasne smjernice za održivi razvoj destinacija. Temeljem analize možemo zaključiti da postoji pet osnovnih tipa destinacija s obzirom na odnos prema održivom turizmu: destinacije koje koriste održivost samo kao termin bez pokrića (1), destinacije koje imaju idejna rješenja, ali ne provode projekte (2), destinacije s nizom aktivnosti u jednoj dimenziji održivosti (3), destinacije s provedenim projektima u svim dimenzijama održivosti (4) i destinacije koje održivost doživljavaju kao dio imidža i realnost destinacije te mjere učinke turizma na održivost i temeljem mjerenja provode projekte u svim dimenzijama održivosti (5).

Mikulić, Josip; Krešić, Damir; Šerić, Maja. The Factor Structure of Medical Tourist Satisfaction: Exploring Key Drivers of Choice, Delight and Frustration // *Journal of Hospitality & Tourism Research*, X (2020), str. 1-20.; <https://doi.org/10.1177/1096348020987273>.

Sažetak: The current study intends to contribute to a better understanding of the medical tourism experience. In particular, this study uses data from a survey-based study conducted on a sample of 1, 209 medical tourists in Croatia. On the one hand, this study aims to explore and shed light on the decision-making process of medical tourists, and, on the other hand, to reveal which elements of both the medical institution and the destination where it is located, have largest potentials to drive medical tourist delight and/or frustration, in accordance with the three-factor theory of customer satisfaction.

Šerić, Maja; **Mikulić, Josip. Building brand equity through communication consistency in luxury hotels: an impact- asymmetry analysis** // Journal of Hospitality and Tourism Insights, ahead-of-print (2020), JHTI-11-2019-0119, 18; doi:10.1108/JHTI-11-2019-0119.

Sažetak: Purpose This paper examines the development of customer-based brand equity through communication consistency in a luxury hotel segment. Communication consistency is considered as a basic principle of the integrated marketing communications (IMC) approach. Design/methodology/approach The empirical research was conducted among 223 guests during their stay in five-star deluxe luxury hotels in a Mediterranean country. Data are analyzed through the PLS technique and impact-asymmetry analysis. Findings Communication consistency is found to have a strong positive impact on all brand equity dimensions, especially on brand trust, brand image and perceived quality. The impact- asymmetry analysis further revealed negatively asymmetric relationships between communication consistency and six out of seven brand equity dimensions, except for affective commitment. Research limitations/implications Some restrictions related to the measurement scales should be mitigated in future research. Practical implications Communication consistency is confirmed as a core management practice in luxury hotel business. Marketing professionals operating in this industry are therefore confronted with increasing challenges of efficient management of IMC. Originality/value This work addresses several research calls from the most recent marketing and hospitality literature. The analysis of the impact of communication consistency has extended our knowledge on the potential of IMC in creation of a strong brand. Obtained insights into the shape of the relationship between communication consistency and seven different brand equity dimensions help to better understand the process of brand equity building in a luxury hotel setting.

Brezovec, Ivan; **Mikulić, Josip; Schatzberger, Gregor; Barić, Adrijan. Semi-Analytical Estimation of On-Chip Intertwined Rectangular Transformer Parameters in 180 nm CMOS Technology** // 2020 43rd International Convention on Information, Communication and Electronic Technology (MIPRO). Opatija, Republika Hrvatska, 2020. str. 71-76; doi:10.23919/MIPRO48935.2020.9245159

Sažetak: This paper presents the design methodology of an on-chip intertwined rectangular transformer in 180 nm CMOS technology intended for fully integrated LC oscillators. A simple model based on the physical interpretation of the transformer is presented. A method for fast estimation of inductance and magnetic coupling which takes into account the spacing between the turns is presented. Estimation of other parameters is given based on a combination of simple formulas, extraction from electromagnetic simulations and a fitting procedure. Four transformers with different turn ratios are simulated in HFSS and the results of the simulations to the fitted data of the lumped elements model are compared. The model's relative error of S-parameters compared to the simulations is less than 5% for inductors and 10% for the transformer in a high frequency range.

Telišman-Košuta, Neda; Ivandić, Neven. TOURISM AND DESTINATION IDENTITIES: POLICY IMPLICATIONS // TOURISM IN THE VUCA WORLD: TOWARDS THE ERA OF (IR)RESPONSIBILITY", Proceedings book / Marković Vukadin, Izidora ; Krešić, Damir (ur.). Zagreb: Institute for Tourism, Zagreb, Croatia, 2020. str. 118-124.

Sažetak: Tourism destination is characterized by the numerous imbalances. On the basic level, there is the immanent conflict resulting from the relationships between external demand and internal supply, seen in the overuse of public goods namely natural and cultural resources including local lifestyle. On the next level, there is also an imminent imbalance, resulting from

internal conflict of interest between destination stakeholders with varying views on use of public goods. These points are need for the focus broadening of analysis from consumers and producers to usage of spaces where tourism activity takes place. Thus, spatial considerations and specifically spatial identities become the central issue in sustainable tourism destination development. Spatial identity is however also burdened by imbalances stemming from the differing identities of tourists and locals, as well as the differing identities of destination stakeholders themselves who do not necessarily all come from destination itself bringing their own identities into play. In this sense, spatial identity is fluid, impermanent and multidimensional. What are the implications for destination management? This issue is explored through qualitative research, in this first phase based on focus groups including members of the academic community, public and private sector in selected Croatian destinations. The conducted pilot research shows that strategic tourism planning of tourism areas gives possible answers to externalities, imperfect markets, and usage of public goods. In conditions of market failures deliberations of tourism destination development must be subject to its carrying capacity as a composite expression of its physical characteristic, tourism resource and attraction potential, as well as of infrastructure, demographic and institutional constraint.

Tokić, Ksenija; Kranjčević, Jasenka; Banović Đorđević, Ivana. Public libraries as tourism resources - the cases of Šibenik and Osijek // Rethinking Cultural Tourism: Proceed with care in the age of excess, International scientific conference proceed with care / living with tourism // Skorup Juračić, Jelena (ur.). Zagreb: National Association for Interdisciplinary Activities in the Field of Heritage and Tourism, 2020. str. 177-186.

Sažetak: The role of public libraries as tourism resources in Croatia is insufficiently recognized. This is especially true for small European countries in the global tourism. This paper aims at showing the roles of libraries as tourism resources, taking into consideration their informational, cultural and educational role and architectural recognition. For illustration, the cases of public libraries in Šibenik and Osijek are presented.

Tokić, Ivo; **Tokić, Ksenija; Šajatović, Lidija; Katić, Miroslav. The contribution of public libraries to the economic development** // 9th International Scientific Symposium "Region, Entrepreneurship, Development" / Šimić Leko, Mirna ; Crnković, Boris (ur.). Osijek: Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek, Croatia, 2020. str. 1389-1402.

Sažetak: The aim of the paper is to highlight the contribution of public libraries to the economic development of local community. Public libraries are commonly considered as cultural institutions and generally they are not perceived as one of the potential drivers of local economy development but as an expense. However, more recently, the impact of public policies focused on inclusiveness, lifelong learning and workforce personal development, has prompted the emergence of analyzes in which researchers have found that public libraries are making significant economic gains for the local community. These analyzes, accessed and stated the financial effects of public library operations on the local economy in relation to the resources invested in their work. Libraries create this financial benefit for their community by enabling users to access new ICT resources, general and specialized business information, training to empower personal competencies and encourage entrepreneurship, enabling the involvement of all community members in community education and other social processes, empowerment programs for marginalized groups and their facilitation. inclusion in the labor market, enabling workers to search for jobs as well as business opportunities for entrepreneurs, etc. The paper describes case studies from literature of public libraries and their economic contribution, as well as an example of the Ivan Goran Kovačić City Library in Karlovac, Croatia, and its department Business Library with related services available to the local community in order to strengthen the economic development of Karlovac. Results will identify ways of the contributions and impacts of public libraries to the local economy development.

Tokić, I.; **Tokić, Ksenija. Uloga knjižnica kao komunikacijskog resursa održivog turizma** // *Suvremene teme: međunarodni časopis za društvene i humanističke znanosti*, 11(2020), 1, str. 69-79.

Sažetak: Održivi razvoj podrazumijeva gospodarski i društveni razvoj zajednice koji je usklađen s trajnim očuvanjem njezinih prirodnih, ljudskih i društvenih resursa tako da se čuva sklad postojećih odnosa i korištenja resursa, kao i da se omogućava njihov daljnji razvoj i korištenje u budućnosti. Kulturna baština jedan je od ključnih resursa neke zajednice koji joj daje identitet, ali i omogućava uključivanje ljudi u sve društvene i ekonomske tokove u suvremenom svijetu. Knjižnice su jedne od ključnih ustanova za očuvanje kulturne baštine neke zajednice. U ovom radu ukazuje se na mogućnosti korištenja knjižničnih potencijala kao komunikacijskih resursa razvoja održivog turizma koji bi omogućio ekonomsku i društvenu korist.

ZNANSTVENI RADovi - A2

Ivandić, Neven; Telišman-Košuta, Neda. **Prihvatni kapacitet turizma - nezaobilazno sredstvo destinacijskog menadžmenta** // *Dan prostornog planiranja - Publikacija s konferencije održane 8. studenog 2019. godine / Turk, Sanja (ur.). Rijeka: Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje, 2020. str. 14-23.*

Sažetak: Sve jasniji negativni aspekti postojećeg modela rasta turističke aktivnosti nameću potrebu dodatnog promišljanja i planiranja rasta turizma bolje usklađenog s lokalnim sustavima. Polazeći od važnosti turizma za sveukupne gospodarske i društvene tokove Hrvatske i Primorsko-goranske županije, ovaj rad ima za cilj sagledati ključne odrednice procesa procjene prihvatnog kapaciteta turističkih destinacija (Tourism Carrying Capacity Assessment – TCCA) kao važnog alata destinacijskog menadžmenta usmjerenog na identificiranje turističkih politika održivog razvoja i razvoja održivog turizma.

Klarić, Zoran; Beroš, Ivo; Opačić, Vuk Tvrtko; Boranić Živoder, Snježana. **Uspostava modela za izračun indeksa turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave**, str. 1-108, <http://iztg.hr/hr>, 2020.

Sažetak: Glavni motiv za izradu ovoga elaborata jest potreba za kvalitetnim i preciznim definiranjem stupnja turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave kao osnovnih teritorijalnih jedinica u Hrvatskoj u cilju uspostave učinkovitog i transparentnog sustava koji bi trebao ublažiti aktualne neravnomjernosti u turističkom razvoju Hrvatske te bolje valorizirati njene resurse. U izradi modela naglasak je bio na pokazateljima dostupnim na godišnjoj razini za sve gradove i općine u Hrvatskoj, tim više što su se oni pokazali pogodnima za ukazivanje i na druge elemente turističke razvijenosti koje je nemoguće ili vrlo teško kvantificirati. U skladu s navedenim prijedlog uspostave modela za izračun indeksa turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave podrazumijeva najprije definiranje osnovnih dostupnih pokazatelja na temelju ispitivanja njihove relevantnosti, pouzdanosti i međuzavisnosti, a nakon toga testiranje modela i simulacije radi izbjegavanja mogućih anomalija. Na temelju tih postupaka definirani su ponderi odabranih pokazatelja i predložen model izračuna kompozitnog indeksa turističke razvijenosti, a tako i kvalitetna analitičko- informacijska podloga za provođenje mjera sektorske politike s područja turizma.

Cvitković, Ivan; **Kos, Goran;** Horvat, Rajko; Ježovita-Mlinarić, Jasenka; Lukačić, Krunoslav. **Utjecaj radarskih pokazivača brzine na smanjenje brzine kretanja vozila** // *Ceste 2020. Rovinj, Hrvatska, 2020. str. 122-130.*

Sažetak: Cilj ovog rada je analiza utjecaja LED promjenjivih prometnih znakova s radarskim pokazivačima brzine na smanjenje brzine kretanja vozila. Promjenjivi prometni znakovi su elementi koji znatno utječu na sigurnost cestovnog prometa, odnosno na pravovremenu per-

cepciju moguće neposredne opasnosti ili načina izbjegavanja te opasnosti što će se pokušati dokazati ovim radom. U radu je izvršena analiza podataka prikupljenih iz mjerača brzine koji se nalaze u LED promjenjivim znakovima s radarskim pokazivačima brzine prije paljenja tekstualne poruke na samom znaku i na krajnjoj točki mjerenja brzine. Podaci o brzinama vozila u navedenim slučajevima je prikupljena na dvije lokacije u Varaždinskoj županiji, nakon čega je izvršena detaljna analiza prikupljenih podataka koji će biti prikazani u navedenom radu.

Kranjčević, Jasenka. Ivan Zaninović, str. 1075, https://www.pilar.hr/wp-content/uploads/2020/10/Leksikon_hrvatskoga_iseljenistva_i_manjina_full.pdf, 2020.

Sažetak: ZANINOVIĆ, Ivan (Zanini ; Giovanni), arhitekt (Split, 2. XII. 1882 – Trst, 1969). Obitelj se preselila u Trst, gdje je pohađao osnovnu školu. Nakon, stručnog osposobljavanja u Beču vratio se u Trst. Kao i brat Juraj, pohađao je Wagner Schule u Beču i studirao za arhitekta. God. 1927. prezime je skratio u Zanini.

Kranjčević, Jasenka. Juraj Zaninović, str. 1075, https://www.pilar.hr/wp-content/uploads/2020/10/Leksikon_hrvatskoga_iseljenistva_i_manjina_full.pdf, 2020.

Sažetak: Zaninović, Juraj (Zaninovich ; Giorgio), arhitekt (Split 27. IV. 1876 – Buenos Aires, Argentina, 6. XI. 1946). Osnovnu školu započeo je u Splitu, a nakon preseljenja obitelji u Trst, pohađao je Civica Scuola Reale. Potom se školovao na Scuola industriale superiore di Stato (1891–95). Nakon završetka obrtne škole, zaposlio se u vladinu uredu za pomorstvo u Trstu kao konstruktor. Emigrirao je u Argentinu nakon I. svj. rata, po nekim izvorima nakon 1923. Poznat je po projektu Zmajskog mosta u Ljubljani. Njegovo djelo su i neke stambene zgrade u Trstu, Dubrovniku, Beču i Varšavi.

Kranjčević, Jasenka. Dragan Petrik, str. 839-840, https://www.pilar.hr/wp-content/uploads/2020/10/Leksikon_hrvatskoga_iseljenistva_i_manjina_full.pdf, 2020.

Sažetak: Petrik Dragan (Rudolf), arhitekt (Požega, 13. VIII. 1901 – Cape Town, Južnoafrička Republika, 22. III. 1988). Diplomirao je na Arhitektonskom odjelu Tehničke visoke škole u Zagrebu 1924. migrirao je 1955. u Njemačku, gdje je radio kao projektant, a 1960. u Pretoriju, potom u Johannesburg te u Cape Town, gdje je djelovao do smrti. Objavljivao je članke o uređenju tamošnjih naselja. U SAD-u je registrirao dva patenta.

Kranjčević, Jasenka. Građevna služba u Križevcima od 1777. do 1918. godine, časopis Cris, Vol. 22, br.1., str. 22-31.; 2020.

Sažetak: U radu su istraženi organiziranje i djelovanje građevne službe u Križevcima te aktivnosti njezinih službenika od 1777. do 1918. godine. Djelovanje građevne službe u Križevcima ovisilo je o organizaciji građevne službe u Hrvatskoj. Navedena služba bila je zadužena za arhitektonsko oblikovanje grada koji danas ima specifičan prostorni turistički identitet. Budući da prvi podaci o građevnoj službi u Križevcima datiraju od 1777. godine, ona se smatra jednom od najstarijih u Hrvatskoj, a nakon Zagreba 1770. i Varaždina 1773. godine.

OSTALI RADOVI

Čorak, Sanda. Kako se prirediti za oporavak? Imamo li novu šansu za turističko (re)pozicioniranje?, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Članak se bavi mogućnostima oporavka hrvatskog turizma nakon krize uzrokovane COVID-19 krizom. Ističe se sklonost potražnje za dolazak na odmor u Hrvatsku. Šanse za oporavak trebao bi pospješiti digitalni marketing i preciznije ciljanje naših tržišnih segmenata, naši autohtoni proizvodi kao i umijeće upravljanja turizmom.

Čorak, Sanda. Vrijeme je za aktivnosti na otvorenome!, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Članak se bavi mogućnosti za provođenje aktivnosti na otvorenome za vrijeme COVID-19 krize u Hrvatskoj. Prema rezultatima TOMAS istraživanja, znatan je udio turističke potražnje zainteresiran za neki od oblika sporta ili sportske rekreacije na otvorenome, a te aktivnosti se ubrajaju u one manje rizične. Sportski turizam se može smatrati jednim od oblika turizma koji se uklapa u održivi razvoj i bio bi veliki propust ne iskoristiti komparativne prednosti Hrvatske za razvoj ovoga oblika turizma.

Čorak, Sanda. Interpretacija obilježja segmenata potrošača prema EUROMONITOR-u 2020 za potrebe turizma.

Sažetak: EUROMONITOR International svake godine objavljuje obilježja potrošača u svijetu i njihov utjecaj na kupovne sklonosti. Za potrebe turizma, u ovome su članku izdvojena obilježja šest potrošačkih segmenata koji su iskazali najveću sklonost ka turističkim putovanjima. U tabličnim prikazima također se navodi i potreba prilagođavanja turističkog proizvoda navedenim obilježjima svakog pojedinog segmenta potrošača.

Ivandić, Neven. Fake plastic trees, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Očekivana kretanja turističke aktivnosti u uvjetima COVID-19 pandemije zahtijevaju ozbiljne kratkoročne mjere i ekonomske politike i gospodarskih subjekata. No, jednako je važno evaluirati tržišnu poziciju hrvatskog turizma te osigurati valoriziranje stvarnih domaćih vrijednosti. Posebno se to odnosi na unapređenje menadžerskih znanja i vještina kao i znanja i vještina radnika.

Klarić, Zoran. Širenje korona virusa u svijetu i hrvatski turizam, 2020. (popularan rad).

Sažetak: U prilogu se analizira širenje korona virusa u svijetu do kraja travnja 2020. godine i njegove moguće posljedice po hrvatski turizam. Analiza je pokazala da su korona virusom najpogođenije razvijene zemlje Zapadne Europe, SAD i Kanada te mnoge male otočne države s razvijenim turizmom. Nešto su manje koronavirusom tada bile pogođene Njemačka, Austrija, skandinavske države, još manje bivše socijalističke države Europe, te od udaljenih razvijenih zemalja Koreja, Japan, Australija, a razmjerno najmanje Kina, većina država u Jugoistočnoj Aziji i Oceaniji te slabije razvijene države Afrike i Latinske Amerike. U skladu s time predviđalo se da bi se nešto veći broj gostiju u Hrvatskoj tijekom ljeta mogao očekivati primarno iz država bližeg okruženja dostupnih automobilom, posebice iz Srednje Europe, dok se najveći pad broja turista očekuje iz korona virusom najpogođenijih država poput Italije te udaljenih vaneuropskih država dostupnih samo zračnim prijevozom, što se na kraju pokazalo i točnim.

Kos, Goran; Beroš, Ivo. Utjecaj pandemije na promet i turizam u Republici Hrvatskoj – bez brojki, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Promet, odnosno mobilnost, i prometna infrastruktura određenog geografskog područja, nužan je uvjet za odvijanje gospodarskih i svih ostalih društvenih aktivnosti. Promet ovisi, i posljedica je aktivnosti stanovništva s obzirom na različite djelatnosti, onih primarnih (proizvodnja i distribucija robe, tranzit robe i mobilnost stanovništva radi privatnih i poslovnih putovanja, te putovanja u svrhu edukacije djece i odraslih /školska i studentska putovanja/). Pod prometom, podrazumijeva se prijevoz ljudi i robe u cestovnom, zračnom, vodnom i željezničkom prijevozu te ostalim vidovima prijevoza. U radu je opisan samo utjecaj smanjenog obujma kretanja (mobilnosti) za većinu gospodarskih i ostalih društvenih kretanja za domicilno stanovništvo, isključujući potrebu za povećanom angažiranošću posebnih službi, čija mobilnost raste rapidno (hitna pomoć i liječnička skrb, dobava osnovnih namirnica, službe civilne zaštite, policijske i vojne aktivnosti, vatrogasne službe i sl.). Budući da nema pouzdanih podataka o mogućoj duljini trajanja pandemije, nemoguće je predvidjeti i konačni utjecaj na gospodarstvo i društvo te usporavanje aktivnosti u prometnom sustavu.

Kranjčević, Jasenka; Marković Vukadin, Izidora i Ožegović, Martina. Sadašnjost i budućnost turizma Zagreba nakon potresa i COVID-19: Zagreb – tak imam te rad!, 2020. (popularan rad).

Sažetak: U radu se daje osvrt na daljnji tijek urbanog turizma u Zagrebu nakon potresa u ožujku 2020. i pandemije COVID - 19.

Kranjčević, Jasenka. Turizam i zdravstvena sigurnost, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Pandemija kao svjetska ugroza, pokazala je da je turizam snažno povezan i ovisan o zdravstvenim prilikama ne samo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj, već i na međunarodnoj razini. Stoga je za turizam (u ovim uvjetima) sve više važna percepcija o kvalitetnoj zdravstvenoj sigurnosti i uslugama.

Krasić, Davor. Pandemija - turizam - promet, 2020. (popularan rad).

Sažetak: U radu se daje osvrt na utjecaj pandemije COVID-19 na promet i prometnu infrastrukturu u Hrvatskoj. Daju se smjernice za postupanje, kako bi se negativni učinci smanjili i u razdoblju koje slijedi napravio zaokret u pogledu potrebnih aktivnosti i investicija u promet i prometnu infrastrukturu.

Krešić, Damir; Mikulić, Josip. Scenarij faznog pristupa oporavku turističkog tržišta nakon COVID-19 pandemije, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Scenarij faznog pristupa oporavku turističkog tržišta nakon COVID-19 pandemije.

Marković Vukadin, Izidora; Carić, Hrvoje; Ozimec Roman. Utjecaj i reperkusije COVID-19 krize na destinacije zaštićenih prirodnih područja, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Sama pojava Korona virusa neposredna je posljedica promjena korištenja zemljišta (krčenje šuma, fragmentacija staništa i rastuća poljoprivreda povećavaju kontakte između ljudi i drugih životinja) koje su ključni pokretač nastajanja zoonotskih bolesti (IUCN, 2020). Zbog toga zaštićena područja i zakoni o zaštiti okoliša moraju biti dio naše globalne strategije za smanjenje ili sprječavanje budućih epizoda bolesti. Uslijed COVID -19 pandemije i epidemioloških preporuka koje uključuju prvenstveno fizičko, ali i socijalno distanciranje, turizam u svim tipovima destinacija je u fazi stagnacije ili pada. Isto se dešava i u destinacijama zaštićenih prirodnih područja koja u suštini predstavljaju prostor za boravak u zdravom okolišu sa smanjenom socijalnom interakcijom. No zbog ograničenog kretanja kako stranih tako i domaćih turista i posjetitelja, ovaj potencijal zaštićenih područja se ne može ostvariti. S druge strane svakodnevno svjedočimo relativno intenzivnom korištenju urbanih zelenih površina u kojima nije moguće postići jednaku razinu socijalnog distanciranja. Navedeno govori da ljudi imaju intenzivnu potrebu za boravkom u prirodnom okolišu, te će se smanjenjem restrikcija potražnja za boravkom u prirodi prelići i u ostala prirodna područja van urbanih i suburbanih područja.

Mataković, Hrvoje. COVID-19 kriza, provedba sigurnosnih mjera i turizam, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Epidemija COVID-a 19 koje je izbila početkom 2020. godine po obilježjima i intenzitetu ne može se usporediti s do sada poznatim epidemijama. Primjerice, epidemija SARS-a koja je izbila 2002. godine u jugoistočnoj Aziji, bez obzira na posljedice koje je izazvala, po svojem intenzitetu i učincima bila je puno slabija budući da je uglavnom obuhvatila nekoliko zemalja Azije. S obzirom na obilježja današnjeg života, COVID-19 proširio se globalno te je na taj način od lokalnog problema koji je nastao u Aziji postala globalni problem, odnosno, globalna kriza.

Melkić, Sara; Prebežac, Darko. Sukob pravednosti i načela poslovne etike u poslovanju zračnih prijevoznika uslijed pandemije COVID-19 - što nam donosi budućnost?, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Sukob pravednosti i načela poslovne etike u poslovanju zračnih prijevoznika uslijed pandemije COVID-19 - što nam donosi budućnost?

Telišman-Košuta, Neda. Turizam nakon doba korone: Što će biti drugačije? Što može biti bolje?, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Turizam će se nakon prolaska COVID-19 pandemije oporaviti, no, pitanje je kakav će biti. Iskustvo s pandemijom usađuje 'novu svijest' i posljedično će mijenjati turizam. Među očekivanim ključnim područjima promjena izdvajaju se odnos prema prostoru, zdravstvenoj sigurnosti, okolišu, tehnologiji i ljudskim odnosima.

Vodanović Lukić, Ives; Lukić, Aleksandar. Small is beautiful (and safe): utjecaj pandemije COVID-19 na kulturni turizam, 2020. (popularan rad).

Sažetak: Kriza uzrokovana pandemijom COVID-19, uz turizam i ugostiteljstvo, posebno je snažno pogodila kulturni i kreativni sektor koji uvelike ovisi o prisustvu publike, često u velikom broju (OECD, 2020). Znatno smanjenje planiranih aktivnosti u okviru projekta Rijeka 2020 - Europska prijestolnica kulture i u Hrvatskoj je privuklo pažnju javnosti na negativne posljedice koju pandemija ima na kulturni turizam. I dok se s postupnim popuštanjem mjera prevencije naziru mogućnosti kakve-takve sezone kupališnog turizma na Jadranu, za sad je puno neizvjesnije pitanje održavanja kulturnih manifestacija. One u pravilu podrazumijevaju koncentraciju većeg broja posjetitelja na jednom mjestu, često i zatvorenom, što povećava stupanj rizika od zaraze. Možemo li dakle zamisliti sezonu bez Dubrovačkih ljetnih igara, brda filmova u Motovunu ili Vukovar bez svog filmskog festivala?

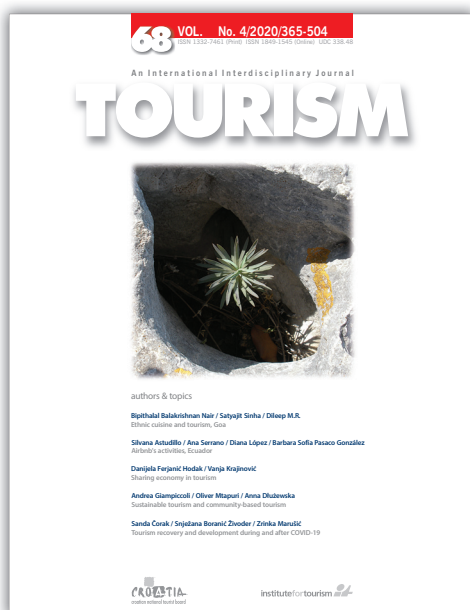
Vodanović Lukić, Ives. Creating and Managing Experiences in Cultural Tourism // Hrvatski geografski glasnik, 82 (2020), 1; str. 111-114.

Sažetak: Prikaz knjige - Daniela Angelina Jelinčić i Yoel Mansfeld (eds.), 2019: Creating and Managing Experiences in Cultural Tourism

4 IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Izdavačka djelatnost Instituta za turizam u 2020. godini bila je usmjerena na redovito izdavanje engleskog i hrvatskog izdanja znanstvenog časopisa **TOURISM: An International Interdisciplinary Journal**.

Znanstveno-stručni časopis TOURISM drugi je najstariji časopis iz područja turizma na svijetu. Časopis izlazi od 1953. godine, a suradnja s Hrvatskom turističkom zajednicom (HTZ) vezana uz časopis datira iz devedesetih godina prošlog stoljeća, a formalizirana je Ugovorom o nakladništvu iz 2007. godine. Časopis TOURISM je bio u većinskom vlasništvu Hrvatske turističke zajednice do 2017. godine (51% HTZ i 49% Institut za turizam), a u sufinanciranju je do 2017. godine sudjelovalo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U 2018. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja ukida financiranje za sve znanstvene časopise čiji su izdavači ili suizdavači javne ustanove i javna sveučilišta, uključujući i časopis TOURISM. Posljedično, srazmjerno veći dio financijskih obveza se osigurava iz vlastitih sredstava Instituta pa Institut postaje većinskim vlasnikom časopisa (51%). Zbog smanjenog sufinanciranja časopisa od strane suizdavača Hrvatske turističke zajednice i ukidanja financiranja od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja Institut je povećao svoje sufinanciranje, međutim, potrebno je naći dodatne izvore financiranja kako bi časopis nastavio kontinuitet te kako bi bio još kvalitetniji.

Uredništvo hrvatskog i engleskog izdanja časopisa (Josip Mikulić, Damir Krešić, Maja Šerić, Renata Tomljenović, Neven Ivandić) i tijekom 2020. aktivno je radilo na poboljšanju kvalitete časopisa, što je zbog velikog broja međunarodnih časopisa u svijetu sve složeniji zadatak. Časopis uživa vrlo dobru reputaciju na nacionalnoj razini, gdje se u području društvenih znanosti nalazi u 10% najkvalitetnijih časopisa prema mjerilima Ministarstva znanosti i obrazovanja, dok je sve prepoznatljiviji i na međunarodnoj razini, gdje ga prema različitim kriterijima svrstavaju među prvih 20-30 najcjenjenijih časopisa u svijetu u području turizma. Časopis TOURISM jedan je od malobrojnih domaćih časopisa iz područja društvenih znanosti koji je referiran u obje najprestižnije citatne baze, tj. Web of Science (WOS-ESCI) te Scopus, dok se časopis u 2020. godini ukupno referirao u 13 međunarodnih baza te u domaćoj bazi HRČAK. Zbog sve većeg interesa autora iz inozemstva za objavljivanjem radova u časopisu, što je prouzročilo značajan porast potrebnog angažmana oko uređivanja, u 2020. godini je zamijenjen dotadašnji sustav za zaprimanje i uređivanje radova novim ScholarOne sustavom (Clarivate Analytics), kojega koriste najprestižniji znanstveni časopisi na svijetu.

U 2020. godini došlo je do značajnog porasta broja pristiglih radova u odnosu na prethodnu godinu (261 u 2020. godini), što je na razini nekih od najprestižnijih časopisa iz područja turizma u svijetu. Ujedno je porastao broj članaka koji su nakon provedenog recenzentskog postupka odbijeni za objavu, te je premašen udio odbijenih radova od 80%. Porast zaprimljenih i odbijenih radova znatno povećava opseg potrebnog uredničkog rada, ali istodobno se časopis približava brojkama koje ostvaruju i drugi relevantni znanstveni časopisi u svijetu. Svi pokazatelji bibliografske metrike su u zadnjih nekoliko godina u porastu, što se može vidjeti i iz donjih pokazatelja.

Od 2020. nakladnik **Institut za turizam** postao je članom Crossrefa posredništvom Hrvatskog ureda za DOI.

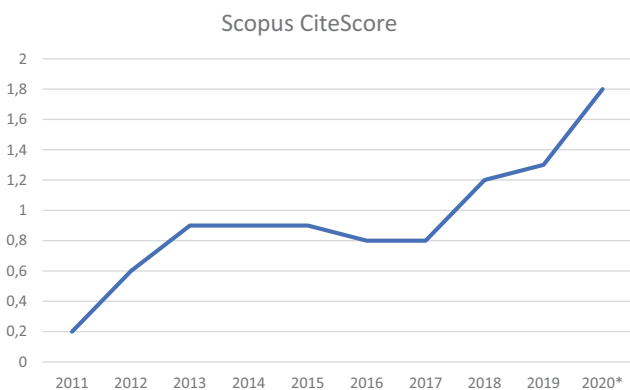
Tablica 1.
Rangiranje časopisa Tourism
prema Scopus CiteScore pokazatelju

Godina	CiteScore	Category rank	Ranked top%
2011.	0,2	65/68	95,59%
2012.	0,6	56/75	74,67%
2013.	0,9	51/81	62,96%
2014.	0,9	61/82	74,39%
2015.	0,9	64/82	78,05%
2016.	0,8	69/89	77,53%
2017.	0,8	71/100	71,00%
2018.	1,2	68/103	66,02%
2019.	1,3	76/119	63,87%
2020.*	1,8	tba	tba

Izvor: Scopus

* novi CiteScore će biti objavljen u lipnju 2021. godine;
ovo je privremena procjena temeljem CiteScore tracker-a.

Grafikon 1.
Rangiranje časopisa Tourism
prema Scopus CiteScore pokazatelju

U Tablici 1 i Grafikonu 1 prikazan je rang časopisa *Tourism: An International Interdisciplinary Journal* u kategoriji *Tourism, Leisure and Hospitality Management* prema citatnoj bazi Scopus. Vidljiv je trend rasta kroz cijelo promatrano razdoblje, pri čemu od 2017. godine dolazi do ubrzanog rasta. Pokazatelj CiteScore računa se kao broj citata objavljenih radova u protekle četiri godine, podijeljeno s brojem radova objavljenih u istom razdoblju.

Tablica 2.
Statistika zaprimljenih radova

Godina	Broj novih radova zaprimljen u godini	Broj svih radova zaprimljen u godini	"Desk-rejection"	Broj radova poslan u recenziju	% "Deskreject"	"Broj objavljenih radova u godini"	"Broj izrađenih recenzija u godini"
2018.	115	na	41	74	35,65%	32	na
2019.	163	na	60	103	36,81%	34	na
2020.	261	333+	134	127	51,34%	35	255

Izvor: Interna evidencija i Clarivate Scholarone sustav

Podaci o zaprimljenim i procesuiranim radovima u zadnje tri godine pokazuju veliko povećanje interesa za časopis što se ogleda u značajnom porastu broja zaprimljenih rukopisa. U usporedbi sa 2018. godinom, broj zaprimljenih radova u 2020. godini je porastao za 127%, pri čemu su ukupno izrađene 255 recenzije u istom razdoblju. Broj ukupno zaprimljenih radova (originalni radovi i revidirani radovi u postupku recenzije) je veći od 333 (neki radovi koji su zaprimljeni u 2020. godini još uvijek su u postupku dorade i recenzije).

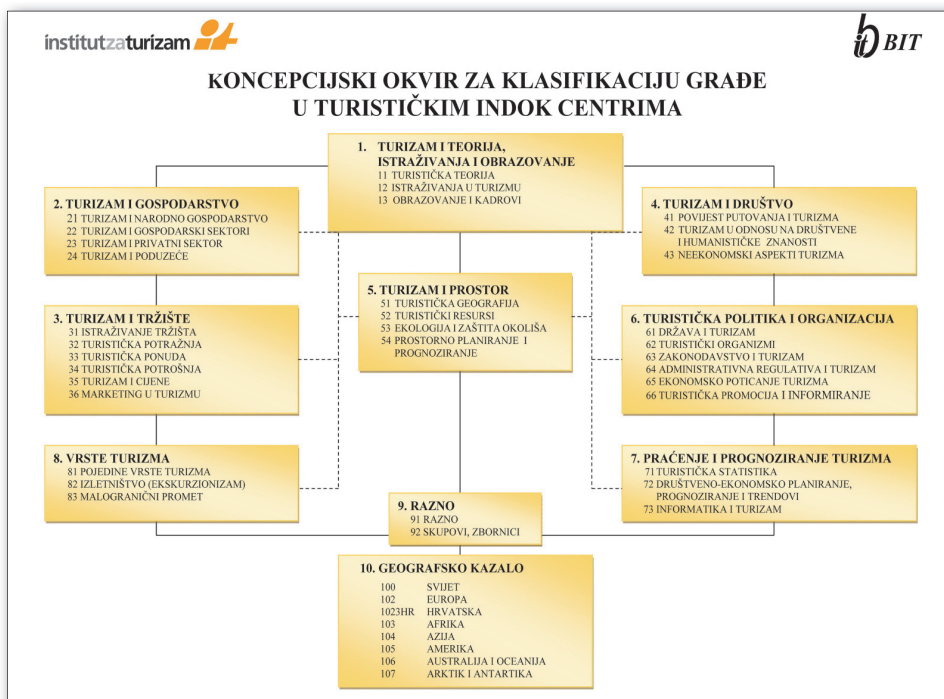
it BIBLIOTEKA INSTITUTA ZA TURIZAM

U sastavu Instituta za turizam djeluje Biblioteka Instituta za turizam (BIT) kao informacijska i teorijska podrška interdisciplinarnom pristupu istraživanju fenomena turizma. Osim bibliotečnih djelatnosti u užem smislu, BIT obavlja čitav niz djelatnosti kao što je dokumentacijska djelatnost (briga o evidentiranju, obradi i pohrani produkata IT-a kao što su studije i drugi radovi suradnika IT-a, detaljna sadržajna i analitička obrada dokumenata, časopisa i zbornika), informacijsko-referalna djelatnost (aktivan rad sa suradnicima IT-a i vanjskim korisnicima, pretraživanje i pomoć u pronalazanju informacija, retrospektivna pretraživanja, selektivna diseminacija informacija) te sudjelovanje u izdavačkoj djelatnosti matične ustanove.

Istraživačka i znanstvena djelatnost podrazumijeva rad na dugoročnim projektima izgradnje specijaliziranog centra/ portala za turizam te istraživanje i objavljivanje znanstvenih radova na temu uloge knjižnica u turizmu. U BIT-u se sustavno radi na izgradnji međunarodno relevantne jedinstvene bibliografske baze podataka. Pri tome se koristi specijalna klasifikacijska shema za turizam - KST koja je osmišljena u Institutu za turizam, a koja odražava znanstveni pristup izučavanju fenomena turizma.

Zaprimljeno je 10 jedinica omeđenih publikacija, 35 naslova periodike i 19 novih naslova studija IT-a, tako da na kraju 2020. godine jedinstvena bibliografska baza podataka broji više od 36.000 bibliografskih jedinica od čega nešto manje od 6.700 omeđenih publikacija, više od 11.500 periodičkih publikacija i 1.479 naslova studija.

5 PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO

Institut za turizam je u 2020. godini izradio niz različitih projekata, najčešće planskih i razvojnih dokumenata za javni sektor i turističko gospodarstvo važnih na međunarodnoj, nacionalnoj kao i na regionalnoj i lokalnoj razini.

Na regionalnoj i lokalnoj razini nastavljena je suradnja sa županijskim i lokalnim turističkim zajednicama u izradi planskih, strateških dokumenata razvoja turizma, uz nekoliko specifičnih projekata kojima se ostvaruje razvoj nekog određenog turističkog proizvoda. Navedenim projektima Institut za turizam ostvaruje svoj strateški cilj – znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora.

Također je potrebno naglasiti da je Institut za turizam u 2020. godini završio 19 projekata za javni sektor i turističko gospodarstvo, što je u odnosu na 2019. godinu manje za 12 projekata. Manji broj projekata u 2020. godini direktna je posljedica pandemije bolesti COVID-19, čije su posljedice osobito jako pogodile resor turizma što je uzrokovalo usporavanje gospodarske aktivnosti u turizmu te manji broj ugovorenih projekata za turističko gospodarstvo.

LISTA PROJEKATA ZAVRŠENIH U 2020. GODINI

Naziv projekta / Voditelj

O projektu

Izrada studije održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom Grada Dubrovnika

Voditelj:
Zoran Klarić

Cilj projekta je procijeniti turistički prihvatni kapacitet Dubrovnika kao najpopularnije i najposjećenije turističke destinacije u Hrvatskoj te pružiti smjernice za njegov održivi razvoj.

Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom grada Dubrovnika sastoji od pet dijelova:

- Prvi dio čine uvodna razmatranja u kojima se iznose polazište i ciljevi Studije, objašnjavaju pojmovi održivog razvitka i prihvatnog kapaciteta te iznosi metodologija rada.
- Drugi dio studije čini analiza postojećeg stanja, koja uključuje razmatranje općih značajki Dubrovnika kao destinacije, analizu prometne i komunalne infrastrukture, analizu resursne osnove i značajki dosadašnjeg turističkog razvoja te rezultate triju anketnih istraživanja koje se odnose na stanovnike i posjetitelje Dubrovnika.
- Treći dio čini razmatranje indikatora prihvatnog kapaciteta, u kojem se utvrđuje opterećenost Dubrovnika kao destinacije po četiri osnovne skupine indikatora - prostorno-ekološki, infrastrukturni, socio-demografski i političko-ekonomski.
- Četvrti dio čini sinteza podataka, u kojoj se detaljnije razmatraju ključna područja ugroženosti, što se u slučaju Dubrovnika odnosi primarno na prometnu infrastrukturu i opterećenost povijesne jezgre pješačkim prometom. Na temelju toga razrađuju se razvojni scenariji te se na osnovi najpovoljnijeg scenarija održivog razvitka turizma iznosi konkretan izračun prihvatnog kapaciteta.
- Peti dio studije čini akcijski plan koji se sastoji od preporuka za implementaciju scenarija održivog razvoja, prikaza konkretnih razvojnih projekata te plana provedbe s nadzorom.

Na temelju rezultata Studije proizlazi da se u odnosu na vrijednosti iz 2019. godine rast turizma može okvirno može procijeniti na oko 10% u glavnoj sezoni, oko 20% u pred i po sezoni, a u vansezonskom razdoblju više od 30%. Iz toga proizlazi da bi broj noćenja tijekom godine mogao narasti sa sadašnjih 4.300.000 na oko 5.200.000 noćenja. Maksimalan broj posjetitelja povijesne jezgre Grada ne bi u principu trebao prelaziti 8.000, iako bi se boljom regulacijom kretanja pješaka on iznimno mogao povećati i do vrijednosti od oko 10.000 posjetitelja.

**Kulturna ruta
putevima liburnskog,
rimskog i hrvatskog naslijeđa
Zadarske županije**

Voditelj:
Neda Telišman-Košuta

Cilj projekta je izrada planova upravljanja odabranim muzejskim, prezentacijskim i interpretacijskim objektima na kulturnoj ruti.

U dokumentu se izrađuju planovi upravljanja za tri pojedina kulturna dobra koja se nalaze na 'Kulturnoj ruti putevima liburnskog, rimskog i hrvatskog naslijeđa Zadarske županije': Kaštel Benković-Zavičajni muzej Benkovac, Zaštitni/prezentacijski paviljon rimske ville urbane s mozaicima u Ninu, Interpretacijski-multimedijski centar sa smještajnim kapacitetima u starom Pagu. Planovi slijede zajedničku metodologiju te obuhvaćaju: analizu stanja i okruženja turističke destinacije, rekapitulaciju projekte dokumentacije, prijedlog modela upravljanja sa vizijom, strateškim ciljevima i strateškim okvirom te akcijski plan. Projekt predstavlja jednu od dionica integralnog projekta 'Plan upravljanja kulturnom rutom, sa planovima upravljanja pojedinih lokaliteta (Benkovac, Nin i Pag) i razradom turističkih paket aranžmana.'

**Metodološki okvir
procjene prihvatnog
kapaciteta prostora
za projekt
"Razvoj održivog turizma
u Primorsko-goranskoj
županiji"**

Voditelj:
Neda Telišman-Košuta

Cilj projekta je unapređenje metodologije utvrđivanja nosivog kapaciteta turističkih destinacija.

Negativni utjecaji prekomjernog turizma, posebice na prostor, sve su očitiji diljem svijeta, uključujući i Hrvatsku. U tom kontekstu ponovno se aktualiziraju projekti propitivanja prihvatnog kapaciteta turističkih destinacija kao alata za učinkovitije upravljanje održivim turističkim razvojem. Institut za turizam zajedno s JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije pokreće projekt provjere/ustpostave metodološkog okvira za propitivanje turističkog prihvatnog kapaciteta na pilot destinaciji Crikveničko-vinodolska rivijera. U (ovoj) prvoj fazi projekta sagledavaju se dosadašnji pristupi, koristi, kritike i implementacija koncepta, potom se odabire sustav pokazatelja iz tri domene (faktični podaci, stavovi lokalnog stanovništva i stavovi turista), prikupljaju se relevantni podaci te se nakon njihove analize prepoznaju 'uska grla' koja zahtijevaju određene upravljačke mjere.

**Uspostava modela
za izračun indeksa
turističke razvijenosti
jedinica lokalne samouprave
u RH**

Voditelj:
Zoran Klarić

Cilj projekta je stvaranje kvalitetne analitičko-informacijske podloge za provođenje mjera sektorske politike s područja turizma, ublažavanja neravnomjernosti u turističkom razvoju Hrvatske i bolje valorizacije njene resursne osnove.

U cilju odabira najpouzdanijih i najrelevantnijih pokazatelja izvršeno je istraživanje postojećih metoda izračuna turističke razvijenosti u Hrvatskoj i svijetu, nakon čega su odabrani pokazatelji analizirani, testirani i ponderirani na logaritamskoj skali kao osnovi za formuliranje kompozitnog indeksa turističke razvijenosti. Model za izračun indeksa turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave temelji se na pokazateljima koji su egzaktni, transparentni i objektivni, te lako dostupni za sve gradove i općine u Hrvatskoj na godišnjoj razini. Na taj način ovaj model gradovima i općinama otvara prostor za jednostavno praćenje promjena u stupnju turističke razvijenosti po svakom od pokazatelja, a tako i planiranje svog razvoja.

**Ugovor o izvršenju
savjetodavnih usluga
za podršku upravljanja
projektom broj:
06-C-UP-0010/20-21**

Voditelji:
Sanda Čorak /
Hrvoje Carić

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU), voditelj je radnog paketa 5: "Obalni i pomorski turizam" u okviru projekta PANORAMED. Za potrebe navedenog Institut za turizam je angažiran u izradi preporuke za oblikovanje javnih politika u području obalnog i pomorskog turizma Mediterana: KEY POLICY PAPER: COASTAL AND MARITIME TOURISM IN THE MEDITERRANEAN

Ključni dokument o priobalnom i pomorskom turizmu na Sredozemlju (KPP) u okviru EU Interreg projekta PANORAMED koji okuplja 21 institucionalna partnera iz 12 zemalja i regija strateški je dokument fokusiran na poboljšanje svih aspekata održivog razvoja turizma opisanih Općem ciljem PANORAMED-a. Gospodarstva sredozemnih regija i zemalja uvelike ovise o turizmu, sektoru koji je uzrokovao brojne izazove zbog velikog broja turista koncentriranih u obalnim područjima tijekom ljetnih mjeseci. Nedostatak suradnje glavnih dionika, nedostatak inovativnih pristupa i dobrog upravljanja prepoznati su kao

ključni izazovi u svim regijama i zemljama, stoga ovaj KPP nastoji odrediti preporuke za poboljšanja. Napravljen je u razdoblju COVID-19, globalne pandemije koja uzrokuje potpuno zaustavljanje svih turističkih aktivnosti, s još nepoznatim posljedicama. Iako je istaknuta potreba za transformacijom turizma u skladu s javnozdravstvenim praksama, promjenama načina života i poremećajima kupovne moći, dugoročno gledano, ključni razvojni izazovi ostaju – prekomjerni turizam i nedovoljna suradnja.

Za izradu ovog KPP-a korištene su dvije metode; stolno istraživanje koje je koristilo sažetke i preporuke definirane u "Izvješću o mogućnostima i rastu" (GGOR), te terensko istraživanje koje je obuhvaćalo dvije istraživačke aktivnosti (fokus skupine i anketiranje). Preporuke GGOR-a utvrdile su četiri načela na kojima se ovaj dokument KPP temelji: tematska koncentracija, transnacionalnost, održivost, kao i kapitalizacija i primjenjivost - uzimajući u obzir različite razine razvoja turizma u Med regijama i zemljama. Za provedbu Medijske obalne i pomorske turističke vizije i misije identificirano je pet ključnih pitanja.

Usluga izrade metodološkog okvira nacionalnog istraživanja obilježja turističke potražnje u 2019. godini - TOMAS HRVATSKA 2019.

Voditelj:
Zrinka Marušić

Glavni cilj istraživanja TOMAS Hrvatska 2019. je dobivanje pouzdanih i aktualnih, osnovnih kvalitativnih i kvantitativnih informacija o turističkoj potražnji koje mogu ocrtati profil gostiju koji posjećuju Hrvatsku. Informacije o turističkoj potražnji neophodne su za segmentaciju tržišta, utvrđivanje glavnih prednosti i slabosti turističke ponude, praćenje održivosti turističke aktivnosti, utvrđivanje obilježja potrošnje gostiju te kontinuirano praćenje trendova domaće i međunarodne potražnje u duljem vremenskom razdoblju. Istraživanje TOMAS Hrvatska 2019. pruža relevantnu, pouzdanu i reprezentativnu informacijsku osnovicu za informirano upravljanje turizmom i kreiranje turističke politike.

Istraživanje stavova i potrošnje turista u Hrvatskoj (TOMAS Hrvatska 2019.) po prvi je put provedeno na području cijele Hrvatske i tijekom gotovo 12 mjeseci (od svibnja 2019. do ožujka 2020. godine). Istraživanje je temeljeno na proširenju metodološkog okvira istraživanja TOMAS Ljeto, jedinog longitudinalnog (kontinuiranog) istraživanja obilježja putovanja i boravka turista u Hrvatskoj koje se provodilo na području Jadranske Hrvatske i tijekom ljetnog razdoblja od 1987. do 2017. godine.

Istraživanje TOMAS Hrvatska 2019. je primarno, kvantitativno istraživanje u kojem se podaci prikupljaju osobnim intervjuom s turistima (CAPI), uz korištenje strukturiranog upitnika. Provedeno je na uzorku od 13.582 ispitanika u hotelima, hostelima, kampovima i obiteljskom smještaju u 143 mjesta diljem Hrvatske. Obuhvaćeni su domaći gosti i gosti s 24 najvažnija emitivna tržišta. Rezultati istraživanja reprezentativni su za turističku potražnju u Hrvatskoj na razini regije, sezone, vrste objekta i zemlje porijekla turista. Reprezentativnost rezultata istraživanja je postignuta utežavanjem rezultata istraživanja podacima sustava eVisitor. Rezultati istraživanja tiskani su u istoimenoj knjizi dostupnoj na sljedećem linku: <http://www.iztg.hr/hr/projekti/tomas-istrzivanja/>. U knjizi su opisane metode i glavni nalazi istraživanja, a u prilogu, na hrvatskom i engleskom jeziku su u tablicama prikazani rezultati svih praćenih obilježja turističke potražnje i potrošnje prema zemlji porijekla turista, regijama, vrsti smještajnog objekta, sezoni i glavnom motivu dolaska.

Studija za upravljanje kvalitetom u turizmu Sisačko-moslavačke županije

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Cilj ovog projekta bio je definirati strategiju marketinga i komunikacije s tržištem te model upravljanja kvalitetom u turizmu Sisačko-moslavačke županije.

Studija sadrži tri cjeline. Prva obuhvaća analizu turističkog profila Sisačko-moslavačke županije, trendove na turističkom tržištu, primjere dobre prakse, SWOT analizu, strategiju marketinga te komunikaciju s tržištem i internom javnošću. U drugoj cjelini polazi se od teorijskih aspekata upravljanja kvalitetom u turizmu te se daje prijedlog organizacije sustava praćenja pokazatelja kvalitete. Također se predlažu konkretni pokazatelji za praćenje kvalitete s opisom, izvorima i načinima provedbe. Pokazatelji se odnose na kvalitetu destinacije i kvalitetu turističkog proizvoda. Posljednji, treći dio, uključuje plan aktivnosti. Aktivnosti su grupirane u četiri grupe: uspostava sustava praćenja kvalitete, unapređenje upravljanja, obogaćivanje destinacijskog proizvoda i podizanje prepoznatljivosti.

Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom na području Šibensko-kninske županije

Voditelj:
Zoran Klarić

Procijeniti turistički prihvatni kapacitet Šibensko-kninske županije u cjelini i po klasterima te pružiti smjernice za njen održivi razvoj. Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom Šibensko-kninske županije sastoji se od šest dijelova:

- Prvi dio čine uvodna razmatranja u kojima se iznose polazište i ciljevi Studije, objašnjavaju pojmovi održivog razvitka i prihvatnog kapaciteta te iznosi metodologija rada.
- Drugi dio studije čini analiza postojećeg stanja, koja uključuje razmatranje općih značajki Šibensko-kninske županije i njena četiri klastera (Vodice-Murter, Šibenik-Skradin, Primošten-Rogoznica i Zaleđe) kao destinacije, analizu prometne i komunalne infrastrukture, analizu resursne osnove i obilježja dosadašnjeg turističkog razvoja
- Treći dio sadrži rezultate dvaju anketnih istraživanja koje se odnose na posjetitelje i stanovnike Županije, te rezultate intervjua s predstavnicima javnog sektora
- Četvrti dio čini razmatranje pokazatelja prihvatnog kapaciteta, u kojem se utvrđuje opterećenost Šibensko-kninske županije i pojedinih klastera po četiri osnovne skupine pokazatelja - prostorno-ekološki, infrastrukturni, socio-demografski i političko-ekonomski.
- Peti dio čini sinteza podataka i izračun prihvatnog kapaciteta, u kojem se detaljnije razmatraju ključna područja ugroženosti, što se u slučaju Šibensko-kninske županije odnosi primarno na izgrađenost i komunalnu infrastrukturu. Na temelju toga razrađuju se razvojni scenariji te se na osnovi najpovoljnijeg scenarija održivog razvitka turizma iznosi konkretan izračun prihvatnog kapaciteta za pojedine klastere i Županiju u cjelini.
- Šesti dio studije čini akcijski plan koji se sastoji od preporuka za implementaciju scenarija održivog razvoja, prikaza konkretnih razvojnih projekata te plana provedbe s nadzorom.

Na temelju rezultata Studije proizlazi da se u odnosu na vrijednosti iz 2019. godine broj noćenja tijekom godine mogao narasti sa sadašnjih 5.600.000 na oko 8.400.000 noćenja, pri čemu najviše prostora za rast ima u turistički nerazvijenom Zaleđu (230%), nešto manje u klasterima Šibenik-Skradin i Primošten-Rogoznica (50-54%), a razmjerno najmanje u klasteru Vodice-Murter (45%).

Akcijski plan razvoja aktivnog turizma u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Voditelj:
Zoran Klarić

Izraditi plan projekata i aktivnosti kojima bi se iskoristile prednosti Splitsko-dalmatinske županije u razvoju aktivnog turizma s osnovnim fokusom na oblicima turizma vezanima uz pješačenje, planinarenje i srodne aktivnosti.

Akcijski plan za razvoj aktivnog turizma u Splitsko-dalmatinskoj županiji sastoji se od šest dijelova:

- Prvi dio čine uvodna razmatranja u kojima se iznose temeljne odrednice Plana i njegov planski kontekst te obrazlaže metodologija rada s naglaskom na ključnim dionicima.
- Drugi dio čini analiza postojećeg stanja razvijenosti turističkih aktivnosti vezanih uz pješačenje, planinarenje, sportsko penjanje i srodne aktivnosti, koja uključuje i detaljne opise pješačkih ruta, obilježenih planinarskih staza, penjališta i prateće planinarske infrastrukture u Splitsko-dalmatinskoj županiji
- U trećem dijelu iznose se aktualni trendovi u aktivnostima vezanim uz pješačenje, planinarenje, sportsko penjanje i srodne oblike turizma i pustolovnom turizmu općenito s primjerima dobre prakse iz država s razvijenim pustolovnim turizmom
- Četvrti dio odnosi se na SWOT analizu, a peti dio na viziju razvoja turističkih aktivnosti vezanih uz pješačenje, planinarenje, sportsko penjanje i srodne oblike turizma u Splitsko-dalmatinskoj županiji s iznošenjem ključnih razvojnih ciljeva i prijedlogom načina financiranja razvoja
- Šesti dio čini Akcijski plan, koji je podijeljen na tri skupine – infrastrukturu, zakonsku regulativu i ljudske resursi te sustav informiranja i marketing

**Akcijski plan
za razvoj poslovnog turizma
u Splitsko-dalmatinskoj
županiji**

Voditelj:
Sanda Ćorak

Za potrebe projekta analizirane su sve prednosti i nedostaci razvoja poslovnog turizma u SDŽ. I prednosti i nedostaci promatrani su s obzirom na činitelje destinacije atraktivnosti, kongresne kapacitete i tehničku opremljenost te hotelsko-ugostiteljske faktore. Definirane prednosti potrebno je iskoristiti u intenzivnijoj promociji, a nedostatke je potrebno kontinuirano minimizirati i rješavati. Kao najvažniji nedostaci se ističe se potreba osnivanja kongresnog ureda SDŽ, te potreba izgradnje kongresnog centra za 500 i više sudionika. Uz to je detektirana i nedovoljna promocija destinacija za poslovni turizam, ali i nedostatak hotela s 4 i 5 zvjezdica.

**Akcijski plan
za razvoj turizma događanja
u Splitsko-dalmatinskoj
županiji**

Voditelj:
Renata Tomljenović

Cilj ovog plana je postaviti temelj za sustavan pristup razvoju, financiranju i evaluaciji događanja u portfelju događanja županijske turističke zajednica, te okvir za definiranje portfelja događanja svih turističkih zajednica županije.

Novi pristup turističkim događanjima zasniva se na portfelju s ujednačenim omjerom događanja kulturnog i sportskog sadržaja, jasnoj poveznici događanja s planom razvoja turizma destinacije, boljoj promociji turističke ponude putem događanja, događanjima koja su usmjerena na sudionike – dakle one koji sudjeluju u događanjima, radije nego na događanja s gledateljima, te ona koja se odvijaju u pred i posezoni. Planom je predviđeno da TZ SDŽ preuzme ulogu koordinatora koji će umrežavati dionike, podizati razinu znanja o logici turizma događanja i razvijati potrebne vještine u sustavu turističkih zajednica, JLU i organizatora događanja. Redefiniranim portfeljom uključujući tematsko i vremensko harmoniziranje događanja, redefiniranim programom potpore i sustavnom, kvalitetnom evaluacijom on postavlja okvir koji bi trebale slijediti lokalne turističke zajednica. U konačnici, TZ SDŽ će kroz sustavni pristup portfelju, biti u boljoj mogućnosti promovirati županiju kroz događanja i poticati organizatore da kroz događanja promoviraju županiju odnosno odgovarajuće turističke proizvode.

**Usluga vanjskih stručnjaka
za razvoj projekata 4.
stupa "ODRŽIVI TURIZAM"
Strategije EU za jadransku
i jonsku regiju (EUSAIR)
u okviru projekta EUSAIR
Facility Point – GRUPA 1**

Voditelj:
Renata Tomljenović

Cilj ovog projekta bio je razviti cjelovit projektni prijedlog zasnovan na projektnoj ideji (odobrenoj od Tematske upravljačke skupine 4: Održivi turizam Strategije Europske unije za Jadransko-jonsku regiju - EUSAIR) kako bi se razvio model za prikupljanje podataka o profilu, stavovima i potrošnji kulturnih turista (definirani kao posjetitelji kulturnih atrakcija i događaja) u regiji te uspostaviti jedinstveni i usklađeni metodološki okvir koji će omogućiti zemljama Jadransko-jonske regije da kontinuirano provode istraživanje i prate obilježja potražnje kulturnog turizma i utjecaje turističkih aktivnosti na kulturne resurse, lokalno gospodarstvo i društvo.

U okviru projekta izrađena su dva izvješća - početno o obrazloženju i opsegu i završno izvješće koje detaljno opisuje ciljeve i zadatke, pregled stanja potražnje za kulturnim turizmom, očekivane rezultate, donosi mapiranje dionika, stvaranje partnerstva, financijski okvir, identifikaciju EU poziva koji bi mogao financirati projekt, studiju izvedivosti i detaljan plan aktivnosti kroz pet radnih paketa, pri čemu se prvi i peti bave upravljanjem projektima i vidljivošću rezultata projekta, dok su ostatak: metodološki okvir (WP2), provedba istraživanja i analize podataka (WP3) i implikacije na politiku s preporukama (WP4). Pored toga, popunjen je obrazac za prijavu za poziv Interreg ADRION, spreman za podnošenje, s formiranim partnerstvom i pripremljenim pravnim dokumentima.

**Usluga vanjskih stručnjaka
za razvoj projekata 4.
stupa "ODRŽIVI TURIZAM"
Strategije EU za jadransku
i jonsku regiju (EUSAIR)
u okviru projekta EUSAIR
Facility Point – GRUPA 3**

Voditelj:
Zrinka Marušić

Cilj ovog projekta bio je razviti cjelovit projektni prijedlog zasnovan na projektnoj ideji (odobrenoj od Tematske upravljačke skupine 4: Održivi turizam Strategije Europske unije za Jadransko-jonsku regiju - EUSAIR) kako bi se razvio model za identificiranje i mapiranje 'zelenih' turističkih ponuda u regiji te uspostavio informacijsko-komunikacijski portal za promociju 'zelenih' turističkih ponuda, pristup podacima i znanju o 'zelenom' turizmu te praćenje i održivo upravljanje 'zelenim' turizmom u Jadransko-jonskoj regiji.

U okviru projekta izrađena su dva izvješća - početno o obrazloženju i opsegu te završno izvješće koje detaljno opisuje: 1) ciljeve i zadatke, 2) pregled najnovijih istraživanja,

politika i preporuka na temu upravljanja održivim turizmom, inovacija, certificiranja i 'zelenog' turizma, 3) očekivane rezultate, 4) mapiranje dionika i stvaranje partnerstva, 5) financijski okvir, 6) identifikaciju EU poziva koji bi mogli financirati projekt, 7) studiju izvodljivosti i 8) detaljni plan aktivnosti kroz pet radnih paketa. Prvi i peti radni paket bave se upravljanjem projektom i vidljivošću rezultata projekta. Ostali radni paketi su: uspostavljanje partnerstva i mapiranje 'zelenih' turističke ponude (WP2), razvoj informacijsko-komunikacijske platforme i aplikacije za 'zeleno' putovanje (WP3) te brendiranje i promocija portala i 'zelenih' ponude (WP4). Pored toga, popunjen je obrazac za prijavu za poziv Interreg ADRION, spreman za podnošenje, s formiranim partnerstvom i pripremljenim pravnim dokumentima.

Obrada i statistička analiza podataka istraživanja angažiranosti zaposlenika (IAZ) u poduzeću Maistra Hospitality Group u 2020. godini

Voditelj:
Zrinka Marušić

Poduzeće Maistra Hospitality Group provelo je u 2020. godini istraživanje angažiranosti/zadovoljstva svojih zaposlenika. Za prikupljanje podataka korišten je upitnik kao instrument istraživanja. Ocjenjivao se ukupno 61 element zadovoljstva zaposlenika. Elementi su ocjenjivani na ljestvici od 1 do 7 (1- uopće se ne slažem, 7-potpuno se slažem). Elementi zadovoljstva grupirani su na upitniku u 13 dimenzija/grupa. Populaciju su činili svi zaposlenici koji su u vrijeme provođenja istraživanja aktivno radili.

Prikupljeno je ukupno 1.832 pravilno ispunjenih upitnika. U analizi podataka izračunata je skupna vrijednost za svaku od dimenzija kao aritmetička sredina elemenata unutar dimenzije. Provedena je deskriptivna analiza podataka te analiza korelacije pojedinih dimenzija i elemenata zadovoljstva. Analiza je provedena prema glavnim segmentima zaposlenika definiranim prema:

- radnom statusu/poziciji u poduzeću
- poslovnim funkcijama za radnike u poslovnim funkcijama,
- odjelu za radnike u objektu,
- objektu, za 28 objekata te
- sociodemografskim obilježjima ispitanika (spolu, starosti, stupnju obrazovanja i vrsti radnog odnosa te za obilježje 'ustupljeni radnici').

Dodatno je analizirana razlika u odnosu na rezultate ostvarene prethodnih godina te je izračunat leadership indeks i uspoređen s vrijednostima prethodnih godina. Za novouvedene čestice promatrana je koreliranost s ostalim česticama u komponenti i koeficijent Cronbach alfa. Za novu komponentu je, uz navedeno, napravljena i regresijska i faktorska analiza.

Povećani uzorak u Splitsko-dalmatinskoj županiji u okviru istraživanja TOMAS HRVATSKA 2019.

Voditelj:
Zrinka Marušić

U okviru istraživanja TOMAS Hrvatska 2019., cilj ovog projekta bio je analizirati obilježja turističke potražnje i potrošnje na skupu ispitanika u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Istraživanje stavova i potrošnje turista u Hrvatskoj (TOMAS Hrvatska 2019.) provedeno je na području cijele Hrvatske i tijekom gotovo 12 mjeseci (od svibnja 2019. do ožujka 2020. godine). Radi se o kvantitativnom, primarnom istraživanju provedenom na uzorku od 13.582 ispitanika/turista u hotelima, hostelima, kampovima i obiteljskom smještaju u 143 mjesta diljem Hrvatske. Istraživanje je temeljeno na proširenju metodološkog okvira istraživanja TOMAS Ljeto, jedinog longitudinalnog (kontinuiranog) istraživanja obilježja putovanja i boravka turista u Hrvatskoj koje se provodilo na području Jadranske Hrvatske i tijekom ljetnog razdoblja od 1987. do 2017. godine. Rezultati istraživanja tiskani su u istoimenoj knjizi dostupnoj na sljedećem linku: <http://www.iztg.hr/hr/projekti/tomas-istraganja/>.

U ovom su projektu analizirani podaci prikupljeni od turista na području Splitsko-dalmatinske županije. Prvotno planirani uzorak od 1.500 ispitanika povećan je kako bi se omogućila analiza turističke potražnje i potrošnje prema glavnim obilježjima potražnje i prema županijskim klasterima. Anketirano je ukupno 1.802 turista u 27 mjesta u Županiji, a u izvještaju su prikazani rezultati istraživanja za Splitsko-dalmatinsku županiju prema zemlji porijekla turista, vrsti smještaja, klasterima i sezonama. Analizirane su i promjene u obilježjima turističke potražnje u razdoblju 2017. – 2019.

Povećanje uzorka u Malom Lošnju u okviru istraživanja TOMAS HRVATSKA 2019.

Voditelj:
Zrinka Marušić

U okviru istraživanja TOMAS Hrvatska 2019., cilj ovog projekta bio je analizirati obilježja turističke potražnje i potrošnje na skupu ispitanika u gradu Malom Lošnju.

Istraživanje stavova i potrošnje turista u Hrvatskoj (TOMAS Hrvatska 2019.) provedeno je na području cijele Hrvatske i tijekom gotovo 12 mjeseci (od svibnja 2019. do ožujka 2020. godine). Radi se o kvantitativnom, primarnom istraživanju provedenom na uzorku od 13.582 ispitanika/turista u hotelima, hostelima, kampovima i obiteljskom smještaju u 143 mjesta diljem Hrvatske. Istraživanje je temeljeno na proširenju metodološkog okvira istraživanja TOMAS Ljeto, jedinog longitudinalnog (kontinuiranog) istraživanja obilježja putovanja i boravka turista u Hrvatskoj koje se provodilo na području Jadranske Hrvatske i tijekom ljetnog razdoblja od 1987. do 2017. godine. Rezultati istraživanja tiskani su u istoimenoj knjizi dostupnoj na sljedećem linku: <http://www.iztg.hr/hr/projekti/tomas-istrazivanja/>.

U ovom su projektu analizirani podaci prikupljeni od turista na području grada Malog Lošnja. Prvotno planirani uzorak od 150 ispitanika povećan je kako bi se omogućila analiza turističke potražnje i potrošnje na razini grada. Anketirano je ukupno 348 turista, a u izvještaju su prikazani usporedni rezultati istraživanja za Jadransku Hrvatsku, Primorsko-goransku županiju i za grad Mali Lošinj. Rezultati za Mali Lošinj prikazani su prema vrsti smještaja, posebno za turiste u hotelima, kampovima i obiteljskom smještaju. Analizirane su i promjene u obilježjima turističke potražnje u razdoblju 2017. – 2019.

Studija upravljanja kvalitetom u turizmu Varaždinske županije

Voditelj:
Neda Telišman Košuta

Polazeći od metodologije Integriranog upravljanja kvalitetom u turizmu, projekt se bavi uvođenjem elemenata upravljanja kvalitetom turizma u Varaždinskoj županiji. U tom smislu, u sklopu projekta postavljene su metodologije i provedene aktivnosti evaluacije strateških dokumenata, istraživanja percepcije različitih dionika o kvaliteti turističke ponude, evaluacije informacijskog sustava u turizmu te evaluacije internet stranica TZ Varaždinske županije. Sukladno provedenim aktivnostima isporučeni su sljedeći zasebni izvještaji: (1) Evaluacija implementacije Strategije razvoja turizma Varaždinske županije 2015.-2025.; (2) Stavovi lokalnih dionika u turizmu o kvaliteti turističke ponude Varaždinske županije - 2020.; (3) Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj TOMAS 2019: Obilježja turističke potražnje u Varaždinskoj županiji; (4) Stavovi lokalnog stanovništva o turizmu Varaždinske županije - 2020.; (5) Metodološki okvir Informacijskog sustava turizma Varaždinske županije (VŽ:IST); (6) Evaluacija web stranice TZ Varaždinske županije. Provedene su dvije radionice sa sustavom turističkih zajednica u Županiji kako bi ih se upoznao s projektom i njegovim rezultatima te potaknulo u suradnji na zajedničkim županijskim projektima u turizmu. Također su izrađeni Godišnji izvještaj evaluacije kvalitete - 2020. te Destinacijski plan kvalitete u turizmu 2021.-2025.

Strategija razvoja turizma Općine Tribunj za razdoblje od 2021. - 2026.

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

“Cilj projekta bio je definirati strategiju razvoja i marketinga turizma općine Tribunj do 2026. godine.

Projekt se sastoji od analize postojećeg stanja turizma u općini Tribunj, analizu relevantnih trendova i primjera dobre prakse. Analiza stanja sažima se u SWOT matrici. Potom se definira razvojna strategija koja uključuje viziju i ciljeve razvoja, prostorni i programski koncept te razradu turističkih proizvoda. U strategiji komunikacije razrađena su ciljna tržišta, promocijski materijali i aktivnosti. Zadnji dio studije sadrži akcijski plan u kojem su opisane aktivnosti podijeljene u četiri grupe: infrastruktura, razvoj turističkih proizvoda, upravljanje i ljudski resursi i promocija

**Studija održivosti
razvoja turizma
prihvatnog kapaciteta
s akcijskim planom
grada Novalje**

Voditelj:
Neda Telišman Košuta

Studijom se analiziraju ključne odrednice rasta turističke aktivnosti na području Grada Novalje u posljednjih nekoliko godina, sagledavaju promjene stavova stanovnika Grada i turista o turizmu te ocjenjuje provedba Master plana razvoja turizma Grada Novalje do 2025. Zaključci analize temelj su za utvrđivanje razvojnih ograničenja i uskih grla prihvatnog kapaciteta i održivog razvoja turizma na području Grada, te definiranja Akcijskog plana održivog razvoja turizma Grada usmjerenog na usklađivanje i aktualiziranje aktivnosti planiranih Master planom, ali i definiranje aktivnosti usmjerenih specifično na uklanjanje uskih grla prihvatnog kapaciteta i održivog razvoja.

6 AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA

Jedan od strateških ciljeva Instituta za turizam je **znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**, a ostvaruje se različitim **aktivnostima popularizacije znanstvenog rada**.

Institut kontinuirano povećava broj aktivnosti kojima na različit način popularizira istraživački i znanstveni rad i kojima rezultate tog rada prenosi općoj i stručnoj javnosti. U 2020. godini održano je 11 različitih prezentacija, radionica, predavanja i priređena je jedna izložba. Uz to su znanstvenici Instituta prisustvovali na 11 online konferencija, na kojima su prezentirali svoje radove, a putem medija obračali su se javnosti (19 nastupa na TV-u i u radijskim emisijama), te 28 članaka u tisku objavljeno je uz korištenje rezultata istraživačkog tima Instituta. Na portalu Instituta za turizam objavljeno je 16 radova na temu utjecaja pandemije COVID-19 bolesti na turizam.

Sudjelovanje na online konferencijama/skupovima

1. dr. sc. **Irena Ateljević**, uvodno izlaganje na online konferenciji: Conference program: <https://www.conftool.net/sustainable-tourism2020/index.php?page=browseSessions&path=adminSessions>;
Naslov uvodnog predavanja: *(Re)generating the potential 'new normal': How to walk our talk of sustainability and transform the (tourism) world for good?!* Kreiranje potencijalne 'nove normale': Kako praktimirati održivi razvoj i transformirati (turistički) svijet na bolje? Panel diskusija dr. sc. I. Ateljević s prof. Brian King: https://www.conftool.net/sustainable-tourism2020/index.php?page=browseSessions&path=adminSessions&form_session=3&presentations=hide, 20.6.2020.
2. **Ives Vodanović Lukić**, mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp., Interna konferencija za doktorande, Geo_doc 2020, Geografski odsjek PMF-a,
Naslov izlaganja: Turizam temeljen na umjetnostima: analiza resursne osnove te osnovnih demografskih, socio-ekonomskih i turističkih pokazatelja studija slučaja; https://www.pmf.unizg.hr/_news/50298/Program_9-2020.pdf, 18.9.2020.
3. dr. sc. **Matina Gjurašić**: sudjelovanje na online znanstvenoj konferenciji "International Scientific Conference on IT, Tourism, Economics, Management and Agriculture, ITEM 2020"; predstavljen je konceptualni model "Creating Personalized Guest Experience Journey in Leisure Hotel". <https://www.itema-conference.com/>, 8.10.2020.
4. dr. sc. **Ivo Beroš**, online konferencija The 3rd International Statistical Conference in Croatia (ISCCRO'20); Predavanje: *Power Pivot for Excel as a tool for descriptive analytics*, Zagreb, 15. - 16.10.2020.
Conference programme: <http://www.hsd-stat.hr/wp-content/uploads/2020/10/ISCCRO20-Conference-programme-final.pdf>.
Zrinka Marušić, mag. math., univ. spec. oec.: sudjelovanje na online konferenciji The 3rd International Statistical Conference in Croatia (ISCCRO'20);
Predavanje: Administrative data in producing new tourism statistics: Case of non-commercial accommodation statistics in Croatia, Zagreb, 15. - 16.10.2020.
Conference programme: <http://www.hsd-stat.hr/wp-content/uploads/2020/10/ISCCRO20-Conference-programme-final.pdf>
5. dr. sc. **Jasenka Kranjčević**, Kolokvij TURISTIČKI TIME OUT -TRENUTAK ZA NOVO PROMIŠLJANJE TURIZMA I PROSTORA.
Predavanje: Je li vrijeme za preispitivanje prostornog planiranja turizma Hrvatske http://info.hazu.hr/hr/novosti_i_dogadanja/kalendar_dogadanja/kolokvij-turisticki-time-out--trenutak-za-novo-promisljanje-turizma-i-prostora,5427.html, 27.10.2020, on line HAZU Zagreb.
6. **Diana Baus**, mr.sc.oec., dr.sc. **Damir Krešić**. T-Forum 2020: Naslov rada: The Use of Solar Energy for Production of Electrical Energy and Sustainable Development of Croatian Islands; <https://www.tforum2020.org/>; 3. - 7.11.2020.

7. dr. sc. **Jasenska Kranjčević**, 28. međunarodni znanstveni skup "Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu".
Predavanje: Ludwig Salvator, nadvojvoda Austrije, i njegov doprinos razvoju turizma na hrvatskom Jadranu <https://us02web.zoom.us/j/83220188254?pwd=U2VvMStmUWU3cFdvOFI1K1o1cJg4UT09>, 13. i 14.11.2020.
8. dr. sc. **Jasenska Kranjčević**, 2nd International Conference of Sustainable Sports Tourism, Egypt.
Predavanje: *Traditional Sports and Games - as a Resource for the Sports Tourism Strategy: the Case of Croatia*, <https://us02web.zoom.us/j/83562436634?pwd=M3ZWMTB2cWpZOTR5RTJLR1UrckxYdz09#success>, 17. - 20.11.2020. El Gouna, Egypt.
9. dr. sc. **Matina Gjurašić**: sudjelovanje na online znanstvenoj konferenciji "International Conference on the Economics of the Decoupling (ICED)", u organizaciji Ekonomskog fakulteta Zagreb i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU); predstavljanje rezultata istraživanja Does Social Network Quality Differ Between Facebook and Instagram? Application of Snsqual Model. <https://iced.net.efzg.hr/iced/book-of-abstracts>, 30.11.2020.
10. dr. sc. **Jasenska Kranjčević**, dr. sc. **Sanda Čorak**, **Sara Melkić**, mag.oec, dr. sc. **Ksenija Tokić**: sudjelovanje na online konferenciji "Tradicijski sportovi i igre u kontekstu turizma – Međunarodna Perspektiva" / "Traditional Sports and Games in the Context of Tourism", <http://www.iztzg.hr/hr/novosti/online-medunarodna-konferencija-tradicijski-sportovi-i-igre-u-kontekstu,3243.html>, Svetvinčenat, 8.12.2020.
dr. sc. **Jasenska Kranjčević**, dr. sc. **Ksenija Tokić**, **Sara Melkić**, mag. oec.: tema: *Traditional Sports and Games - Neglected Heritage Potentials in Croatian Tourism* (Tradicionalni sportovi i igre - zanemareni potencijali baštine u hrvatskom turizmu).
dr. sc. **Jasenska Kranjčević**, dr. sc. **Sanda Čorak**, dr. sc. **Ksenija Tokić**: tema: *Traditional Sports and Games "in limbo": Case of Croatia* (Tradicijski sportovi i igre u turizmu" ni na nebu ni na zemlji": slučaj Hrvatske).
11. dr. sc. **Jasenska Kranjčević**, online konferencija "Iter Vitis - konkurentno i sigurno".
Moderatorica: panel rasprave "Quo vadis – vinski turizam" <https://klubselo.hr/projekti/nagrada/iter-vitis>, 9.12.2020.

Radovi o utjecaju pandemije COVID-19 bolesti na turizam

<http://www.iztzg.hr/hr/institut/utjecaj-covid-19-bolesti-na-turizam/>

1. **Scenarij faznog pristupa oporavku turističkog tržišta nakon COVID-19 pandemije**, autori **Damir Krešić** i **Josip Mikulić**, 14.4.2020.
2. **Kako se prirediti za oporavak? Imamo li novu šansu za turističko (re)pozicioniranje?**, autor **Sanda Čorak**, 20.4.2020.
3. **Fake Plastic Trees**, autor **Neven Ivandić**, 22.4.2020.
4. **Utjecaj i reperkusije COVID-19 krize na destinacije zaštićenih prirodnih područja**, autori **Izidora Marković Vukadin**, **Hrvoje Carić** i **Roman Ozimec**, 24.4.2020.
5. **Turizam i zdravstvena sigurnost**, autor **Jasenska Kranjčević**, 27.4.2020.
6. **Širenje korona virusa u svijetu i hrvatski turizam**, autor **Zoran Klarić**, 28.4.2020.
7. **Pandemija – turizam – promet**, autor **Davor Krasić**, 1.5.2020.
8. **COVID-19 kriza, provedba sigurnosnih mjera i turizam**, autor **Hrvoje Mataković**, 4.5.2020.
9. **Sukob pravednosti načela poslovne etike u poslovanju zračnih prijevoznika uslijed panedemije COVID-19 – što nam donosi budućnost**, autori **Sara Melkić** i **Darko Prebežac**, 6.5.2020.
10. **Turizam nakon doba korone: Što će biti drugačije? Što može biti bolje?**, autor **Neda Telišman-Košuta**, 8.5.2020.
11. **Small is beautiful (and safe): utjecaj panedemije COVID-19 na kulturni turizam**, autori **Ives Vodanović Lukić** i **Aleksandar Lukić**, 11.5.2020.
12. **Pandemija ubrzava tempo digitalne transformacije, nitko nije imun**, autor **Dina Mehulić**, 13.5.2020.

13. **Utjecaj pandemije na promet i turizam u Republici Hrvatskoj – bez brojki**, autori **Goran Kos i Ivo Beroš**, 15.5.2020.
14. **Vrijeme je za aktivnosti na otvorenome! Kriza uzrokovana COVID-19 pandemijom donijela nam je i "novu" realnost**, autor **Sanda Čorak**, 20.5.2020.
15. **Sadašnjost i budućnost turizma Zagreba nakon potresa i COVID-19: Zagreb – tak imam te rad!**, autori **Jasenska Kranjčević, Izidora Marković Vukadin i Andrea Ožegović**, 17.6.2020.
16. **Interpretacija obilježja segmenata potrošača prema EUROMONITOR-u 2020 za potrebe turizma**, autor **Sanda Čorak**, 12.10.2020.

Radionice/ prezentacije/ okrugli stolovi/ predavanja i pozvana predavanja

1. Predavanje na temu: **"Građevna služba u Križevcima 1777. - 1918."**, **Kranjčević, J.**, Križevci, 20.2.2020.
2. XV. Rasprave o turizmu na temu **Sportski turizam u Hrvatskoj – možemo li više i kako?**, **Čorak, S.**, Zagreb, 12.3.2020.
3. Predavanje na temu: **"Lice i naličje razvoja (hrvatskog) turizma"**, Regionalni webinar "Turizam – novi početak", Ekonomski fakultet Sarajevo, **Krešić, D.**, 27.4.2020.
4. Webinar: **Tourism co-existing with COVID-19 in European Destinations**, Internet webinar u organizaciji in2destination, Bilbao, Španjolska, <https://www.youtube.com/watch?v=fdg5K207BFc&feature=youtu.be> **Telišman-Košuta, N.**, 13.5.2020.
5. Webinar **"Destinacije nakon COVIDA 19 – imamo li odgovore?"** održan putem Zoom aplikacije, 19.5.2020.
6. Pozvano predavanje **"Kulturna baština knjižnica kao turistički potencijal"**, **Tokić, K.**, Gradska knjižnica Karlovac, 23.6.2020.
7. Sudjelovanje na online panel diskusiji na temu **"Razvoj turizma u ruralnim područjima"**, u organizaciji TO Bar iz Crne Gore povodom obilježavanja Svjetskog dana turizma, **Krešić, D.**, 25.9.2020.
8. Pozvano online predavanje na temu: **"Knjižnice i turizam"**, **Tokić, K.**, Dubrovnik, 28.9.2020.
9. Sudjelovanje na **European Tourism Convention**, <http://www.tourism-convention.eu/>; <http://www.tourism-convention.eu/workshops/workshop-2-greener-holidays/>, **Carić, H.**, 12.10.2020.
10. Sudjelovanje uz prezentaciju na Kolokviju **TURISTIČKI TIME OUT - Trenutak za novo promišljanje turizma i prostora**, **Carić, H., Kranjčević, J., Ivandić, N. i Telišman-Košuta, N.**, u organizaciji HAZU, Zagreb, 27.10.2020.
11. Pozvano predavanje na 1. međunarodnoj znanstveno-stručnoj konferenciji za razvoj ruralnog turizma **"Održivi i odgovorni razvoj u ruralnom turizmu"**, u organizaciji Vimal akademije i Sveučilište Libertas, **Krešić, D.**, 25.11.2020.
12. Sudjelovanje uz prezentaciju na online konferenciji **"Iter Vitis – konkurentno i sigurno"**, moderatorica panel rasprave "Quo vadis – vinski turizam", **Kranjčević, J.**, 8.12.2020.
13. Moderiranje panela o turizmu na konferenciji **"Finance for Sustainable Growth"**, u organizaciji Hrvatske narodne banke, **Krešić, D.**, 11.12.2020.
14. Predavanje na temu: **"Potrebe i motivi turista u vrijeme krize – sigurnost kao konkurentna prednost hrvatskog turizma"** na konferenciji FRESH CLICK – klikni za autentičnost i sigurnost u organizaciji HUTRR "Klub članova Selo", **Krešić, D.**, 14. - 15.12.2020.

Održane izložbe

1. Izložba **"NaTEF – Nautical Tourism Ecological Footprint in MPAs"**, autori: **Carić, H., Omanović, D. (RBI) i Cukrov, N. (RBI)**, trajanje izložbe: 1.9. – 31.12.2020.

TV i radio emisije

1. Gostovanje u emisiji Poslovni tjedan – turizam, **Hrvatski radio, Čorak, S.**, 20.1.2020.
2. Tekst o Satelitskoj bilanci turizma na **portalu Otvoreno.hr, Ivandić, N.**, 3.2.2020.
3. Gostovanje u emisiji **TNT, Krešić, D.**, 1.3.2020.
4. Najava XV. Rasprava o turizmu, **HRT2, Čorak, S.**, 11.03.2020.
5. Gostovanje u emisiji Dnevnik, **HRT, Krešić, D.**, 26.4.2020.
6. Gostovanje u emisiji Vijesti, **NOVA TV, Ivandić, N.**, 27.4.2020.
7. Gostovanje u emisiji RTL direkt, **RTL, Krešić, D.**, 27.4.2020.
8. Intervju za dopisništvo **Austrijske radio-televizije ORF** s temom: "Osvrt na rad 'Scenarij faznog pristupa oporavku turističkog tržišta nakon pandemije koronavirusa' i razgovor o izazovima turističkog tržišta koji tek predstoje s osvrtom na situaciju pre pojave korone i značaj turizma za Hrvatsku", **Krešić, D.**, 28.4.2020.
9. Gostovanje u emisiji Otvoreno, **HRT, Krešić, D.**, 30.4.2020.
10. Gostovanje u emisiji Dobro jutro Hrvatska, **HRT Radio Split, Krešić, D.**, 3.5.2020.
11. Gostovanje u emisiji Newroom, tema: "Koronakrizu i lockdown bi mogli nazvati i knockdownom", **N1, Ivandić, N.**, 21.5.2020.
12. Gostovanje u emisiji Baština na temu: Neiskorištenost baštine u turizmu kao i potencijale turističke baštine, **Radio Split, Kranjčević, J.**, 24.5.2020.; <https://radio.hrt.hr/radio-split/ep/bastina-radio-splita/342367/>
13. Gostovanje u večernjoj radio emisiji Novi početak, **Novi radio Zadar, Kranjčević, J.**, 25.5.2020.
14. Gostovanje u emisiji Baština, **Hrvatski Radio Split, Kranjčević, J.**, 31.5.2020.
15. Intervju za emisiju HR Turizam na temu: Utjecaj korone na segment mlađe populacije turista, **HRT1, Tomljenović, R.**, 19.6.2020.
16. Gostovanje u emisiji Studio 4; **HTV, Krešić, D.**, 29.6.2020.
17. Gostovanje na **N1**, tema: Hrvatske županije, **Klarić, Z.**, 25.9.2020.
18. Gostovanje na **Radio Splitu** u emisiji Baština, tema: Turistička arhitektonska baština arhitekta Jurja Zaninovića u Hrvatskoj i inozemstvu, **Kranjčević, J.**; <https://radio.hrt.hr/ep/bastina-radio-splita/356411/>, 4.10.2020.
19. Sudjelovanje na **N1**, tema: Ovogodišnju turističku sezonu ne možemo ocijeniti kao neuspješnu, **Krešić, D.**, 13.10.2020.

Članci u dnevnim glasilima, portalima i društvenim mrežama

1. "Zatvaranje dućana nedjeljom moglo bi ugroziti turizam, promet i trgovinu", **Čorak, S., Jutarnji list**, 4.2.2020.
2. "Mateša: Slovenci su izvukli od EU 100 milijuna eura, a mi baš ništa", članak vezan za održane XV. Rasprave o turizmu, **Večernji list**, 12.3.2020.
3. "Sportski turizam važan za prihode, ali treba više ulaganja u infrastrukturu", članak vezan za održane XV. Rasprave o turizmu, **Glas Istre**, 13.3.2020.
4. "Sportski turizam može osigurati više prihode i produžiti sezonu, no preduvjet je privući ulaganja u sportsku infrastrukturu", članak vezan za održane XV. Rasprave o turizmu, **poreština.info**, 13.3.2020.
5. Najava "Institut za turizam: "Sportski turizam u Hrvatskoj – možemo li više i kako?", XV. Rasprave o turizmu, **turizmoteka.hr**, 13.3.2020.
6. "Sportski turizam u hrvatskoj – možemo li više i kako?" I Maistrin predsjednik Uprave sudjelovao na 15. Raspravi o turizmu "Industrija sporta daje 1,4 posto BDP-a", **IstraIN**, 13.3.2020.

7. Najava XV. RASPRAVA O SPORTSKOM TURIZMU U HRVATSKOJ, **Panopticum**, 13.3.2020.
8. "Sportski turizam može osigurati više prihode i produžiti sezonu" *Gospodarstvo*, članak vezan za održane XV. Rasprave o turizmu, **parnetium.com**, 14.3.2020
9. "Sportska infrastruktura najveća kočnica razvoja sportskog turizma", XV. Rasprave o turizmu, **hrturizam.hr**, 14.3.2020.
10. "Osigurati likvidnost turističkog sektora", **Krešić, D. i Marković Vukadin, I., Magazin Glasa Slavonije**, 21.3.2020.
11. "Provjerili smo kojim tempom će se oporavljati hrvatski turizam i koje ga zamke vrebaju na tom mukotrpnom putu", **Krešić, D. i Mikulić, J., tportal**, 20.4.2020.
12. "Česi su htjeli tunelom od 410 km izaći na Jadran", **Kranjčević, J., Večernji list**, 26.4.2020.
13. "Razvoj kontinentalnog turizma u slavonskim županijama", **Boranić Živoder, S., Suvremena trgovina 2(45)**, 27.4.2020.
14. "Budućnost hrvatskog turizma: Sigurnost će biti presudna, nova prilika za kontinent", **Čorak, S., Agroklub.com**, 1.5.2020.
15. "Virus ne bo 'prizemljil' popotnikov", novine **Delo**, Svet kapitala, Slovenija, **Kozić, I.**, <https://svetkapitala.delo.si/aktualno/virus-ne-bo-prizemljil-popotnikov/>, 20.5.2020.
16. Baranja je izvrstan primjer pozitivne sprege kulturnog i prirodi bliskog turizma s gastronomijom i enologijom, <https://www.glas-slavonije.hr/433577/11/Baranja-je-izvrstan-primjer-pozitivne-sprege-kulturnog-i-prirodi-bliskog-turizma-s-gastronomijom-i-enologijom>, **Vodanović Lukić, I., Glas Slavonije**, 29.5.2020.
17. "Brendovi 'zdravo, zeleno i zanimljivo' otvaraju nova vrata turizmu", **Čorak, S., Glas Slavonije**, 29.5.2020.
18. "Zašto je ideja o ukidanju županija potpuno promašena?", **Klarić, Z., Globus**, 3.6.2020.
19. "Manj Slovencev se izogne turistični taksi", novine **Delo**, Slovenija, **Kozić, I.**, <https://www.delo.si/novice/slovenija/manj-slovencev-se-izogne-turisticni-taksi-333007.html>, 25.7.2020.
20. "EKONOMIST OBJAŠNJAVA KORONA-TURIZAM: Gdje je najsigurnije, tko će profitirati, tko propasti i zašto nikako ne smijemo spuštati cijene?", **Kunst, I., net.hr**, 27.7.2020.
21. "Turizam u doba korone", intervju, **Glas Slavonije, Kunst, I.**, 14.8.2020.
22. "Pružna nam se bezbroj mogućnosti", intervju, **Glas Slavonije, Kozić, I.**, 14.8.2020.
23. "Hrvatski turizam se može oporaviti za dvije do četiri godine, ali više nikad neće biti isti kao prije", intervju, **Novi list**, www.rtl.hr, **Telišman-Košuta, N.**, 26.9.2020.
24. "Najefikasnije su male županije na sjeverozapadu Hrvatske", **N1, Klarić, Z.**, 25.9.2020.
25. Svjetski dan turizma – "Turizam je šansa za hrvatske ruralne regije, ali nužna je autentična ponuda", **Krešić, D., www.jutarnji.hr, www.glasistre.hr, www.privredni.hr, www.mint.gov.hr**, 27.9.2020.
26. "Neke su teme važnije od brojanja gostiju", **Časopis Ugostiteljstvo i turizam, Krešić, D.**, 10/2020.
27. Doc. dr. sc. **Jasenka Kranjčević** dobila je nagradu "Miroslav Jilek" Hrvatsko-češkog društva za doprinos razvoju hrvatsko-čeških odnosa kroz znanstvena istraživanja povijesti hrvatsko-čeških veza i djelovanje na povezivanju hrvatskih i čeških znanstvenika i znanstvenih institucija u području turizma, <https://mojzagreb.info/hrvatska/hrvatsko-%C4%8De%C5%A1ko-dru%C5%A1tvo-dodijelilo-svoje-nagrade>; <https://hrvatska-danas.com/2020/11/04/hrvatsko-cesko-drustvo-dodijelilo-nagradu-miroslav-jilek-jasenki-kranjcevic-i-nagradu-bozidar-grubisic-franji-vondraceku/>; <https://nacionalnemanjine.hr/hrvatsko-cesko-drustvo-dodijelilo-nagradu-miroslav-jilek-jasenki-kranjcevic-i-nagradu-bozidar-grubisic-franji-vondraceku/>, Češki dom, Zagreb, 3.11.2020.
28. Tradicijski sportovi i igre – u potrazi za identitetom i prenošenjem nasljeđa – od pastirskih igara do turističkog resursa, **Glas Istre**, <https://www.glasistre.hr/istra/medunarodni-skup-na-temu-tradicijskih-igara-i-sportova-zanemareni-potencijali-bastine-u-hrvatskom-turizmu-686372>, **Kranjčević, J., Čorak, S., Tokić, K. i Melkić, S.**, 12.12.2020.

Prilog

1 DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2020.

Znanstvenici i suradnici/ radna mjesta	Područja znanstvenog interesa
Dr. sc. Irena Ateljević , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Metodologija kvalitativnih istraživanja; istraživanje socioekonomske i prostorne problematike razvoja turizma; postmodernizam; obrazovanje u turizmu
Dr. sc. Ivo Beroš , asistent	<ul style="list-style-type: none"> Primjena BI (<i>Business Intelligence</i>) u turizmu; informacijski sustavi u turizmu; statistička analiza istraživanja
Dr. sc. Snježana Boranić Živoder , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Destinacijski marketing i menadžment; promocija u turizmu; planiranje razvoja turizma; E-marketing; turizam i sport; brendiranje turističke destinacije
Dr. sc. Hrvoje Carić , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Zaštita okoliša i prirode; održivi razvoj turizma; zeleni turizam; nosivi kapacitet; analiza rizika
Dr. sc. Sanda Čorak , znanstveni savjetnik u trajnom zvanju	<ul style="list-style-type: none"> Destinacijski marketing i menadžment; istraživanje i praćenje trendova turističke potražnje u Hrvatskoj; obrazovanje u turizmu; sportski menadžment
Dr. sc. Matina Gjurašić , znanstvena suradnica, od 1.9.2020.	<ul style="list-style-type: none"> Upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; marketinški menadžment; strateško i poslovno (operativno) planiranje u turizmu; evaluacija poslovanja hotelskih poduzeća i njihovo vrednovanje
Dr. sc. Neven Ivandić , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomika turizma; strateško upravljanje u turizmu; razvoj metodologija za procjenu ekonomskih učinaka turizma na hrvatsko gospodarstvo; praćenje konkurentnosti hrvatskog turizma
Dr. sc. Zoran Klarić , znanstveni savjetnik	<ul style="list-style-type: none"> Međudnos turizma i prostora; prihvatni kapacitet u turizmu; obilježavanje turističkih atrakcija; interpretacija okoliša; posebne vrste turizma (cikloturizam); obrazovanje u turizmu
Izv. prof. dr. sc. Goran Kos , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prometni tokovi i promet; prometno i prostorno planiranje; promet u gradovima; turizam i promet; sigurnost u prometu
Dr. sc. Ivan Kožić , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; prognoziranje turističke potražnje; održivi razvoj turizma
Doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević , viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prostorno planiranje turizma; međudnos prostora i turizma; regionalni razvoj; ruralni razvoj; graditeljsko nasljeđe turizma; povijest arhitekture u turizmu
Dr. sc. Davor Krasić , viši znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Promet i turizam; prometno planiranje; promet u gradovima; promet u turističkim destinacijama
Doc. dr. sc. Damir Krešić , znanstveni suradnik - ravnatelj	<ul style="list-style-type: none"> Strateško planiranje u turizmu; Destinacijski menadžment; Destinacijski marketing; Primjena IKT u turizmu; Konkurentnost turističke destinacije; Održivi razvoj turizma
Dr. sc. Ivo Kunst , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Istraživanje i analiza turističke potražnje; destinacijski marketing i menadžment; strateško planiranje za potrebe poduzeća; studije ekonomske isplativosti
Dr. sc. Peter Charles Mackelworth , znanstveni suradnik, do 3.8.2020.	<ul style="list-style-type: none"> Znanstveno istraživanje antropogene dimenzije zaštite mora s naglaskom na procese planiranja i donošenja odluka; Legislativni i vezani politički procesi koji facilitiraju prekograničnu konverzijsku biologiju i upravljanje zaštićeni morskim područjima – s naglaskom na upotrebu legislativnih i upravljačkih praksi u kontekstu prostornog planiranja mora
Dr. sc. Izidora Marković Vukadin , znanstveni suradnik	<ul style="list-style-type: none"> Prostorno planiranje u turizmu; održivi razvoj turizma; geoturizam; resursna osnova; zaštićena prirodna područja
Zrinka Marušić , mag. math., univ. spec. oec., stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> Metodologija istraživanja u turizmu (dizajn i alokacija uzorka, metode statističke analize); metodologija vrednovanja javnog dobra; mjerenje turističke potrošnje; baze podataka turističkog prometa

Doc. dr. sc. Hrvoje Mataković , znanstveni suradnik,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sigurnost u turizmu; utjecaj kriminala, terorizma i korupcije na turizam
Izv. prof. dr. sc. Josip Mikulić , znanstveni suradnik, na 20% radnog vremena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Destinacijski marketing i menadžment; tržišna komunikacija i brendiranje u turizmu; upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; održivost turizma; suvremeni trendovi u istraživanju tržišta; kvantitativne metode istraživanja u turizmu
Lidija Nujić , mag. oec., stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju, od 3.2.2020.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Marketinške i PR aktivnosti Instituta; suvremeni trendovi u oglašavanju; digitalni marketing u turizmu; marketinški menadžment; promocija u turizmu
Mr. sc. Neda Telišman-Košuta , stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tržišna istraživanja i trendovi; praćenje konkurentnosti turističkih destinacija i turističkih proizvoda; strateško planiranje razvoja turističkih destinacija; strateško marketinško planiranje; brendiranje turističkih destinacija
Dr. sc. Renata Tomljenović , viši znanstveni suradnik - pomoćnik ravnatelja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Destinacijski marketing i menadžment; planiranje razvoja i strategija kulturnog turizma; istraživanja različitih oblika turizma; transturizam; obrazovanje u turizmu
Ives Vodanović Lukić , mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp., asistent	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulturni i kreativni turizam; turizam umjetnosti; interpretacija baštine; turizam i duhovnost; turizam i lokalna zajednica

Biblioteka	Područje rada
Dr. sc. Ksenija Tokić , diplomirani knjižničar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uloga knjižnica u turizmu; uloga kulturne baštine u turizmu; informacijska pismenost u odnosu na informacijsku nepismenost; znanstveno komuniciranje u digitalnom okruženju; bibliometrija

Radna mjesta financirana iz EU fondova	Područje rada
Martina Ambrušec , bacc. oec., asistent na projektu-kontrolor, radno mjesto financirano iz EU projekata	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Statistička analiza i prognoziranje; matematičko modeliranje; primjena novih tehnologija u kvalitativnoj i kvantitativnoj analizi podataka (strojno učenje, rudarenje podataka); strateško planiranje razvoja turističkih destinacija; održivi razvoj turizma
Diana Baus , mag. oec., stručni savjetnik, radno mjesto financirano iz EU projekata	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma kroz primjenu kvantitativnih metoda; transfer novih tehnologija; cirkularna ekonomija
Sara Melkić , mag. oec., stručni savjetnik, radno mjesto financirano iz EU projekata	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planiranje razvoja turizma, Destinacijski menadžment, Održivi razvoj turizma, Regionalni razvoj turizma, Turističke agencije i turoperatori

Administrativni djelatnici	Područje rada
<p>Ivana Bauer Škrinjarić, računovodstveni referent - financijski knjigovođa, od 1.7.2020.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam
<p>Branka Božić, oec., voditelj računovodstva u sustavu znanosti i visokog obrazovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> Analize poslovanja, bilance, završni izvještaji; ovlašteni računovođa; certifikat za proračunsko računovodstvo
<p>Martinija Malić, dipl. iur., viši stručni suradnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, do 7.6.2020.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poslovi vezani uz područje trgovačkog prava, radnog prava, javne nabave, praćenje i provođenje usklađenosti svih zakonskih propisa, te provođenje EU Uredbe o zaštiti osobnih podataka
<p>Višnja Mezak, struč. spec. oec., tajnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tajnički i kadrovski poslovi, pomoćni istraživački poslovi, prijevodi - njemački jezik; certifikat u području javne nabave
<p>Mislav Mikec, prof., stručni suradnik u administraciji</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pomoćni istraživački poslovi; službenik za informiranje
<p>Zoran Petrović, informatički tehničar</p>	<ul style="list-style-type: none"> Slaganje i dizajn
<p>Ivica Ratković, dipl. iur., viši stručni suradnik u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, pravnik, od 1.12.2020.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pravni poslovi, poslovi javne i jednostavne nabave
<p>Mara Stanić, spremačica</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poslovi spremačice
<p>Božica Tošić, informatički tehničar</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tajnica - ažuriranje i pomoćni tajnički poslovi; djelatnik u pismohrani (obrada arhivskog i registraturnog gradiva Instituta za turizam)
<p>Dragica Vlašić, računovodstveni referent - financijski knjigovođa, do 30.06.2020.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam

Članstvo u stručnim tijelima/povjerenstvima

Znanstvenici u Institutu članovi su i brojnih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu gospodarstva, Nacionalnom vijeću za sport RH i različitim obrazovanim institucijama čime je Institutu omogućeno da sudjeluje u kreiranju javnih politika u turizmu:

- **Hrvoje Carić**, član Odbora za UNESCO-v program "Čovjek i biosfera".
- **Hrvoje Carić**, član nacionalne tematske grupe za radni paket 5: obalni i pomorski turizam.
- **Hrvoje Carić**, član Radne grupe za provedbu Akcijskog plana razvoja zelenog turizma – unapređenje okolišne održivosti turizma i unapređenje turističkog vrednovanja prirodne baštine.
- **Hrvoje Carić**, član Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Sanda Čorak**, članica radne skupine za izradu Zakona o sportu i član EU međunarodne radne grupe za ravnopravnost spolova.
- **Sanda Čorak**, članica Nacionalnog vijeća za sport Republike Hrvatske.
- **Sanda Čorak**, članica Vijeća i potpredsjednica Hrvatskog olimpijskog odbora.
- **Sanda Čorak**, članica Povjerenstva za civilna odlikovanja i priznanja predsjednika RH.
- **Sanda Čorak**, član Radne skupine za izradu Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Zakona o boravišnoj pristojbi i Izmjena zakona o članarinama u turističkim zajednicama.
- **Sanda Čorak**, članica Tematske radne skupine za turizam i kreativno društvo za potrebe izrade nacionalne razvojne strategije do 2030. godine.
- **Neven Ivandić**, član Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Zoran Klarić**, član Koordinacijskog tijela za cikloturizam pri Ministarstvu turizma.
- **Zoran Klarić**, član radne skupine za izradu Pravilnika o kriterijima za dodjelu sredstava iz Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent.
- **Jasenka Kranjčević**, članica Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Jasenka Kranjčević**, članica Kulturne rute *Iter vitis*, Hrvatska, Vijeća Europe.
- **Damir Krešić**, član Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Damir Krešić**, član Povjerenstva u vezi s udruživanjem turističkih zajednica pri Ministarstvu turizma i sporta.
- **Ivo Kunst**, član Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Izidora Marković Vukadin**, članica Radne grupe za provedbu Akcijskog plana razvoja zelenog turizma – unapređenje okolišne održivosti turizma i unapređenje turističkog vrednovanja prirodne baštine.
- **Renata Tomljenović**, članica Savjetodavnog odbora Istraživačkog centra za turizam, održivost i dobro stanje CinTurs Sveučilišta Algarve.
- **Renata Tomljenović**, članica Tematske radne skupine za turizam i kreativno društvo za potrebe izrade nacionalne razvojne strategije do 2030. godine.
- **Renata Tomljenović**, članica Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Renata Tomljenović**, članica međuresorne radne grupe za planiranje, provedbu i izvještavanje o provedbi turističke politike definirane Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske za Mjeru 15 – Akcijski plan razvoja kulturnog turizma.